

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, marec 1911.

III. zvezek.

Prva postna nedelja.

1. Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove.¹

I. Marija Magdalena.

Prizadevajmo si bratje, da si po dobrih delih zagotovimo svoj poklic in zveličanje. II. Petr. 1., 10

V velikem oltarju vidimo podobo Križanega. Zdi se, kakor da se je Marija brez madeža spočeta² radovoljno umaknila svojemu trpečemu in ljubemu Sinu in nas opominja, naj bi se posebno sedaj v postnem času ozirali na križ in premišljevali trpljenje Gospodovo, pričënši na Oljiski gori vso pot tja na Golgato; na Golgati naj bi se pa s skesanim srcem oklenili križa, na katerem je v groznih bolečinah umrl Sin božji za nas, ter si tako, kakor piše sv. Peter, po dobrih delih zagotovili svoj poklic in svoje zveličanje (II. Pet. 1., 10). — V duhu zremo pod križem ljudi, ki so Gospoda zaničevali in preklinjali, pa tudi grešnike, velike grešnike, ki so prav ob tej zapuščenosti božjega Sina in njegovem sramotanju in trpljenju obrnili se k njemu, prosili usmiljenja, odpuščenja ter so hkrati brez strahu, kar naravnost priznali, da je on Sin božji. Med te spokornike štejemo desnega razbojnika in stotnika, ki sta se poleg Jezusa, na križu trpečega, izpreobrnila.

¹ Stinger: Die brennendste aller Lebensfragen.

² Zavetnica župne cerkve v Kamniku.

Ta žaloigra se vedno ponavlja; rod za rodom stopa pod križ in mi vsi igramo pod križem vsak svojo ulogo in moramo jo igrati. Tu ni izhoda! Kri Kristusova nam je v zveličanje ali v pogubljenje; enemu v padec, drugemu v vstajenje. Kako je z menoj, s teboj, dragi moj? So nam li podobne trpljenja: križ, trnje, bič, žebli, rane znamenje večne muke, ali zmagonosna znamenja večnega zveličanja? Na svetu je mnogo vprašanj, neznatnih in tudi važnih, od vprašanja o vsakdanjem kruhu do onih velikih vprašanj, ki zadevajo obstanek in razvoj države; ali vendar vsa ta posvetna vprašanja, naj bi bila še tako velika, so otroška vprašanja z ozirom na vprašanje o naši večnosti. — To vprašanje je za nas najvažnejše in moramo je rešiti. Prav zato sem si izbral za predmet letošnjim postnim govorom: *Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove*. — Vse, kar piše sv. pismo, pisano je v naše poučenje in zveličanje; zato hočemo zreti v nekaterih osebah trpljenja Gospodovega, kakor v ogledalu, znamenja naše izvolitve.

O ljubi Zveličar, ki si iz ljubezni do nas na križu svojo kri pretil, razsvetli moj razum in daj moč in blagoslov moji besedi, da obrodi sad v poslušalcih v rešitev naših neumrjočih duš!

Prvi stavek, o katerem danes govorim v odgovor na vprašanje o naši izvolitvi, je poln tolažbe, in želim, da bi te besede slišali tudi vsi zastarani, veliki in obupani grešniki. Glasi se: Ni je preteklosti še tako umazane, ne življenja še tako pregrešnega in hudobnega, ni je strasti še tako velike, da bi bila znamenje pogubljenja; milost božja in dragocena kri Jezusova je močna dovolj, da tudi največjega grešnika izpreobrne in še celo v svetnika prerodi.

Živ dokaz tej trditvi je ona žena, katera je stala pod križem poleg najčistejše gospe Marije Device, to je ona očitna grešnica, z imenom Marija Magdalena. Če kdaj kak kristjan, je pač imela ona vzroka dovolj, da bi bila nad svojim zveličanjem obupala.

Poglejmo:

1. v globočino njene pregrehe;
2. na ono višino, na katero jo je povzdignila milost božja;
3. kaj naj se učimo od Marije Magdalene.

I. Vsi smo grešniki, toda večinoma v vsakdanjem pomenu besede. Na velike grešnike se kaže s prstom in nerado se občuje ž njimi. Bili so tudi grešniki tako zlobni, da še celo zgodovina hrani njihova imena; tudi sv. pismo imenuje neko žensko imenoma kar naravnost očitno grešnico: „In bila je žena, grešnica v mestu — Marija Magdalena“ (Luka, 7, 37.). Te besede sv. pisma pričajo, da je bila Marija Magdalena grešnica v naj-ostudnejšem pomenu, sicer bi bilo sv. pismo njeno ime zamolčalo. Bila je ona izmed onih ubogih, izgubljenih, propadlih Evinih hčera, pred katerimi že Salomon mladeniče svari: „Ona zapusti voditelja svoje mladosti in pozabi na zvezo z Bogom“ (Preg. 2. 17). Pregreha je bilo njeno življenje, nje veselje druge v greh zapeljevati; polne greha njene ustnice, polne greha njene oči, polne greha njena ušesa in polno umazanosti njeno srce; bila je velika grešnica, da se je celo grešnik farizej Simon, v katerega hišo je prišel Gospod, zgražal nad njo. Pa bila je grešnica večletna, zastarana; oh! koliko ljudi je že ona zapeljala, koliko pogubila, — odtod po vsem mestu in okolici poznata grešnica, kakršne se pošteti svet ogiblje, se je boji, jo zaničuje. In vendar svet še ni poznal vse globokosti njene propalosti; ljubi Zveličar je poznal njeno propadlo življenje tisočkrat bolj. Videl je v njenem srcu vse polno golazni, nesramnih misli, želja; poznal je, bolj kot ona sama, njena hudobna pota. — In kaj se drzne ona! Ko izvé, da je šel Gospod v hišo farizeja Simona, gre za njim, poklekne, moči njegove noge s solzami, briše jih s svojimi lasmi, poljubljuje mu noge in mazili z balzamom. Simon, ko to vidi, se zgraža; on bi kaj takega ne dopustil; zato govori sam pri sebi: „Ko bi bil ta prerok, bi vendar vedel, da je to velika grešnica, ki se njega dotika“.

II. Kaj pa naredi Zveličar? — On je ne odžene, ampak pusti, da mu moči noge s solzami, poljubljuje in mazili, čeprav vé, da se izpostavlja s tem sumničenju. Nekaj časa molči, potem prične govoriti — in kaj? Bode jo li preklel, zmerjal s kačjo zalego, nečistnico in žugal z večnim pogubljenjem? To je gotovo zaslužila in kdo bi bil zameril Gospodu, da je to storil. Ali storil je ravno nasprotno. On Marijo Magdaleno zagovarja in še celo hvali. Simon, ki je menil, da ga bode Gospod radi njegove gostoljubnosti hvalil, je grajan, Magdaleno, ki je zaslužila kazen, še celo pohvali. „Poglej to ženo,“ reče Jezus Simonu, „prišel sem v tvojo hišo, pa mi nisi dal vode, da bi si bil noge umil, ona mi pa s svojimi

solzami noge moči; ti me nisi poljubil, ona pa ne odneha mojih nog poljubovati; z oljem nisi mazilil moje glave, ona pa mazili z balzamom moje noge.“ Nato izpregovori Mariji Magdaleni besedo, mogočno besedo, besedo polno usmiljenja: „Žena tvoji grehi so ti odpuščeni, pojdi v miru!“ O kolika izpremema, kolika razlika pri tej ženi! Prej tolika grešnica, sedaj ji je vse odpuščeno; prej zavržena, sedaj izvoljena; prej izmeček človeštva, sedaj ljubljenka Gospoda nebes in zemlje; prej sužnja pekla, sedaj kneginja nebes; prej se je glasilo: Proč ž njo — zavrženo in sedaj molimo: „Sv. Marija Magdalena, prosi za nas!“ Ni to pravi čudež za zemljo in nebo? In ta čudež se ponavlja nad skesanimi grešniki, kar potrjujejo naše besede: „Ni je preteklosti še tako temne, ne pregrešnega življenja še tako umazanega, ne strasti še tako velike, da bi bila znamenje našega pogubljenja“.

Gospod je Mariji Magdaleni toliko pregreh očitno odpustil, da bi o tem zvedeli vsi grešniki, posebno oni skesani grešniki vseh časov; On je preskrbel, da se je to odpuščanje zabeležilo v knjigo vseh knjig, v sv. evangelij, v tolažbo vsem, ki so doslej hudobno živeli, pa to obžalujejo in delajo sklepe spokorno živeti.

Kajne, strašna je misel, celo življenje bodem zaprt, prostosti nikdar ne bodem užival; naravnost grozno pa je, če se navidezno mrtev pokoplje in v grobu zakopan prebudi, tisočkrat groznejše pa je biti večno pogubljen. — Zatorej, kako tolažilna je pa zavest, da se moremo take nesreče rešiti, dokler živimo; naj bi bilo naše življenje še tako hudobno, in naj bi živeli v pregrehi še toliko let, s tem še nismo zgubljeni, to ni znamenje naše pogube. Kje je neki zapisano, da bodo vsi veliki grešniki pogubljeni? Ni li mar Jezus zdravnik za velike, globokovkoreninjene hudobije? Je li njegova presveta kri svojo moč izgubila? Nikakor ne, odgovarja sv. Gregor: „Bog ne dela razločka med skesanimi grešniki in nedolžnimi dušami.“ In Jezus sam pravi: „Ne želim smrti grešnika, marveč, da živi.“ Pogum torej grešnik, — stori kar je storila Marija Magdalena, in odpuščeno ti bode vse.

III. Marsikatera ženska bi se čutila morda žaljeno, ko bi jo imenoval Marijo Magdaleno, in vendar se moramo sami sebe sramovati pred njo, če pomislimo, kako ognjevito je ona, prej grešnica, sodelovala z milostjo božjo. Zares je očitno grešila, očitno toliko mladih ljudi pohujšala, toda v hipu, ko jo božja milost obsije, že vstane, gre k Jezusu, očitno priznava, objokuje svoje grehe, ne boječ se Simona. Nikodem pride k Jezusu ponoči, da bi ga

ljudje ne videli, žena pa se ne boji dneva in dela očitno pokoro za očitno pregrešno življenje. Marija Magdalena je bila zares razkošna med svetom, za greh in posvetno uživanje je darovala ona vse, tudi najdražji biser; — pa še razkošnejša je, ko vzbuja in razodeva kes nad grehom in ljubezen do Jezusa. Mar šteje ona solze, s katerimi moči noge? Mar šteje poljube? Mar se jej zdi škoda balzama, kakor Judežu? Mar našteva Jezusu vse, kar hoče storiti, v pokoro svojih grehov — večletno samoto, hudo zatajevanje, ostra spokornila? Nikakor, njena žalost nad grehi, kakor ljubezen do Jezusa je tako velika, da je pripravljena žrtvovati vse in pretrpeti tudi smrt.

Zares velika grešnica je bila Marija Magdalena, toda še večja spokornica. Glejte, kaj ona prestopi pod križem. Še celo učenec, kateri je prisegel z Jezusom v smrt iti, zbeži. Ljubezen te žene se pa ne ohladi, ona vztraja pod križem ter videč, kako grozovit je greh, za katerega je moral božji Sin na križ, sklene vse žive dni svoje lastno meso križati iz ljubezni do njega.

Predragi! Posnemajmo spokornico Marijo Magdaleno. Tudi mi smo žalili in žalimo Boga. Marija Magdalena je nenudoma sledila klicu božjemu in našla v tem svojo rešitev. Tudi nam, kakor vsem največjim grešnikom, posije v gotovih časih milost božja, ki nas vabi, da naj vstanemo in sevrnemo k ljubemu Bogu.

Predragi! Ob teh trenutkih, ako smo grešili, vstanimo takoj in sodelujmo z milostjo, in naj so grehi še tako veliki in tvoje pregrešno življenje še tako zastarano, pohitimo z Marijo Magdaleno k Jezusovim nogam, močimo jih s solzami resnega kesanja, poljubujmo jih s čutili goreče ljubezni in mazilimo jih z oljem trdnega sklepa Jezusa nikdar več žaliti. Ozirajmo se v njega, pribitega na križ, in premišljujmo grozovitost greha, zaradi katerega on trpi dušno gorje in smrtne bolečine. Govorimo z apostolom Pavlom: „S Kristusom sem svetu križan“ (Gal. 6. 14). Da, dragi moj, z grehi na križ! Na križ s strastmi! Na križ s priložnostjo v greh! Na križ z mlačnostjo v dobrem! Na križ z grešnim človekom! Kristjani, kako dolgo naj še čakamo, da si zagotovimo svoj poklic in svoje zveličanje! Moj čas je tu, govori Gospod, in pri tebi hočem obhajati veliko noč. Da velikonočni čas se bliža, milostipolni čas, čas neskončnega usmiljenja. Zatorej le hitro pod križ k Jezusu, kjer tekó neusahljivi studenci božje milosti. Amen.

Ivan Lavrenčič.

2. Kako poskuša Bog našo čednost in kako nas hudobni duh napeljuje v greh.

Tedaj je bil Jezus od Duha v puščavo peljan, da bi bil od hudiča skušan.

Mat. 4, 1.

Predragi v Kristusu! Bog pripusti torej tudi svojega Sina skušati! Hudobni duh skuša tudi Zveličarja! Da; to nam zatrjuje sv. evangelij, ki sem ga vam ravnokar prebral.

Kako velika skrivnost je to in kako važen nauk je v njej! Z božjim pripuščanjem je bil Jezus od hudobnega duha skušan. Zakaj? Sv. očetje odgovarjajo: Zato, da se učimo, da nam Bog pošilja skušnjave k našemu zveličanju in da moramo skušnjave hudobnega duha po zgledu Gospodovem premagati.

Prebrani evangelij mi daje torej povod, da vam danes nekoliko povem o skušnjavah. — Življenje kristjanovo je polno skušnjav. So pa te skušnjave dvojne vrste: zdaj nas skuša Bog, zdaj hudobni duh. Bog nas skuša v naš blagor, hudobni duh v naše pogubljenje. Kako naj se kristjan tem dvojnimi skušnjavam nasproti vede? Na dvojen način: skušnjave ali poskušnje, ki prihajajo od Boga, mora potrpežljivo prenašati, skušnjave, ki prihajajo pa od hudobnega duha, mora stanovitno premagovati. Ako to storimo, so nam skušnjave obojne vrste v dušni prid. In to je tisti važni nauk, ki ga vam hočem danes o skušnjavah podati. Čujte me v imenu Gospodovem!

Bog nas torej tudi skuša? Seveda, in sicer na marsikak način.

Sv. apostol Jakob pravi sicer: „Nihče, ko je skušan, ne reci, da je od Boga skušan.“ Toda, predragi, apostola je treba prav umeti. On govori tu samo o skušnjavi ali zapeljevanju v greh, kajti takoj potem pravi: „Bog v hudo nikogar ne skuša.“ (Jak. 1. 13) Skušnjava v greh ne more priti od Boga, ampak le od hudobnega duha. O teh skušnjavah govorim šele v drugem delu propovedi. Bog pa nas poskuša le, ali smo stanovitni v dobrem, da se vadimo v potrpežljivosti, da pričamo vero in pokorščino, da svojim bližnjim dajemo dober zgled in si s tem nabiramo zasluženja za nebesa.

Kristjan, če te napade kaka bolezen, če trpiš škodo vsled požara, povodnji ali kake vremenske nezgode, če si obre-

kovan ali preganjan, če ti smrt odvzame očeta, mater, otroka, prijatelja, zakonskega druga, dobrotnika, če pridejo druge nadloge nad te, je to premnogokrat poskušnja, ki prihaja od Boga. Bog hoče videti, kako si vdan v njegovo sv. voljo, hoče tvojo vero poskusiti, tvojo potrpežljivost utrditi, dati ti hoče priliko, za grehe se spokoriti in si za večno življenje kaj zaslužiti. Tako skuša Bog in tako je skušal v vseh časih svoje najljubše služabnike, kakor vernega Abrahama, kateremu je ukazal sina Izaka darovati; potrpežljivega Joba, kateremu je dal odvzeti vse imetje, otroke, zdravje, čast; pobožnega Tobijo, kateremu je vzel vid. Če pa tako pravičnim možem Bog ni prizanesel, naj bi tudi nas ne skušal? Pri vsaki skušnjavi, ki jo nam Bog pošlje, si vzemimo k srcu besede Sirahove (2, 4.): „Vse, kar se ti prigodi, sprejmi in prenašaj bolečine in imej potrpljenje v svoji ponižnosti.“ Da, še več, celo veselimo se takih skušnjav, ki prihajajo od Boga, kajti sv. Jakob pravi: „V veliko veselje si štejte, moji bratje, kadar padete v mnogotere skušnjave... Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjava, ker skušan bo prejel krono življenja.“ (Jak. 1. 2. 12.)

Toliko o skušnjavah ali poskušnjah, ki nam jih pošilja Bog, in ki so vse v naš blagor. Skuša nas pa tudi hudobni duh s tem, da nas k grehu napeljuje; zato se moramo zoper njegove skušnjave boriti in jih premagati.

Beseda „satan“ pomeni v hebrejskem jeziku: nasprotnik, sovražnik. In to je hudobni duh. Od začetka sveta je zaprisežen sovražnik vseh ljudi. Vzrok njegovega smrtnega sovraštva je nevoščljivost, kakor zatrjuje sv. pismo samo. Zavaljo svojega napuha je bil iz nebes pahnjen in iz najpopolnejšega angela izpremenjen v najostudnejšega hudobnega duha. Dobro pozna večno srečo v nebesih, ki je zanj za vedno izgubljena in jo je nam nevoščljiv; zato se neprenehoma trudi, da bi nas ob njo pripravil.

Močan je in mogočen. Pa Bog ga kroti. Kdo bi se mu drugače mogel ustavljati? Sile ne more zoper nas rabiti. Vse, kar mu Bog dovoli, je, da nas sme skušati. Zato se tudi v današnjem evangeliju imenuje: skušnjavaec. Ker pa svoje sile zoper nas ne sme rabiti, se kot skušnjavaec poslužuje zvijače, da bi nas zapeljal. „Zvit skušnjavaec,“ piše veliki papež Leon, „je pa večinoma nevarnejši, kot očiten sovražnik.“

O tem se je prepričala najprej Eva. Satan ni prišel k njej kot rjoveč lev ali ogenj bljuvajoč zmaj. Ne; če bi bil to storil,

bi bila Eva poklicala Boga na pomoč. To je satan naprej vedel. Prikazal se ji je torej v podobi krotke kače kot tih, zvit skušnjavec, zaupljivo in s sladkimi besedami jo je ogovoril in tako se mu je žal posrečilo, jo zapeljati.

Prav tako ravna hudobni duh še dandanes in tako bo ravnal do konca sveta. S svojo skrito zvijačo zapeljuje ves svet, kakor pravi sv. Janez v skrivnem razodenju (12, 9.). Celo podobo „angelja luči“ vzame na se, kakor piše sv. Pavel, ter zapeljuje in goljufa. Tako je goljufal sv. Pavla, ko je bil še Savel, da je iz vneme za Mozesovo postavo divjal zoper Jezusovo cerkev; tako je goljufal tudi Jude, da so menili Bogu dopadljivo delo storiti, ko so umorili Gospodove učence; in tako goljufa le prevečkrat tudi nas.

Satan tudi dobro pozna naše slabosti. In kje je kdo, ki ne bi bil v nobenem oziru slab? Hudobni duh je pač dobro vedel, da je bil sv. Peter boječ; zato ga je po tej boječnosti zapeljal, da je Gospoda zatajil. Vedel je, da je Judež lškarjot preveč ljubil denar; zato se je te njegove slabosti poslužil in Judeža zapeljal k izdajstvu. In prav tako ravna skušnjavec tudi z nami in posreči se mu prepogostoma, da nas zapelje.

Satan rabi pa tudi pomagače v dosego svojega brezbožnega namena in to so take osebe, po katerih nas upa najgotovejše zapeljati. Tako je n. pr. zapeljal Adama. Ker je vedel, da ima Adam svojo ženo Evo tako rad, da ji ne bo ničesar odrekel, zato ga je skušal ravno po njej in ga tudi zapeljal. O, kolikrat tudi nas tako zapeljel Mož greši ženi, žena možu na ljubo, prijatelj se dá od prijatelja zapeljati, služabnik od gospoda, dekla od gospodinje, sorodnik od sorodnika. Vsi ti so pripravno orodje peklenskega skušnjavca.

Toda, kdaj bi končal, če bi hotel navesti vse načine, na katere nas hudobni duh skuša? Vsakega skuša drugače. Zoper vse njegove skušnjave se pa moramo boriti. K temu nas opominjajo apostoli v svojih listih, to nas uči Gospod s svojim zgledom. „Ustavljajte se hudiču, piše sv. apostol Jakob (4, 7.), in bo bežal od vas.“ Nam za zgled se bori tudi Zveličar danes zoper hudobnega duha. Trikrat ga skuša, pa trikrat se mu Gospod ustavi in ga premaga. Pa s čim in kako se moramo boriti? Gospod se je boril, sklicujoč se na besedo božjo, in satan je bežal. Drugo sredstvo je takojšnji verni spomin na božjo vsevednost in vsepričučnost. Tako je skušnjava

premagala čista Suzana, ko jo je hudobni duh po dveh sodnikih hotel zapeljati k prešestvu. Najpotrebnejše in najgotovnejše sredstvo je pa beg pred priložnostjo v greh; „kdor pa nevarnost ljubi, se v nevarnosti pogubi“. Priložnost v greh in greh sam sta samo en korak narazen in kdor se priložnosti ne ogiblje, je že toliko, kot premagan. Kako je egiptovski Jožef premagal ono nevarno skušnjava, ki mu jo je satan po Putifarjevi ženi napravil? S tem, da je bežal. In tako moramo tudi mi bežati pred priložnostjo, če ne, bomo gotovo podlegli skušnjavi.

Naj toliko zadošča o skušnjavah satanovih! Res pripusti Bog hudobnemu duhu, da nas skuša, toda Bog nas pri tem zadostno podpira s svojo milostjo, da moremo z njeno pomočjo skušnjava premagati in si tako plesti krono večne slave, kakor je to storil sv. Pavel, ki je imel zelo mnogo hudih skušnjav. „Hudobni duh je, pravi sv. Avguštin, na verigi priklenjen pes, ki sicer lahko laja, a ugrizne samo onega, ki se mu bliža.“ Zato, se mu pa nikar ne bližajmo, ampak bežimo pred bližnjo priložnostjo v greh, vojskujmo se stanovitno zoper skušnjava hudobnega duha, one, ki prihajajo od Boga, pa potrpežljivo prenašajmo! O, koliko sv. duš, ki so se nasproti skušnjavam tako vedle, želi, da bi si mi s posnemanjem njihovega zgleda zaslužili enako krono v nebesih, kakršno imajo same! V ta namen molimo danadan z vso prisrčnostjo očenaševo prošnjo: „In nas ne vpelji v skušnjava, temveč reši nas hudega“, o Gospod! Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B. — K. Čik.

Druga postna nedelja.

1. Skrivnost zveličanja v luči trpljena in smrti Gospodove.

II. Judež Iškarijot.

Jezus jim reče: „Resnično vam povem, da cestninarji in očitni grešniki pojdejo pred vami v božje kraljestvo.“

Mat. 21, 31.

Ko so položili truplo Jezusovo v grob, je bil že večer in temna noč je vedno bolj zagrinjala staro zidovje hudobnega mesta. Meščani, utrujeni od čuvanja v prejšnji noči, kmalu trdno

zaspé in tihota vlada po vseh ulicah mesta. Le eden je, ki išče zaman pokoja; temna noč je okrog niega, a najtemnejša noč v njem samem. Sicer tudi on leže in hoče počiti, toda vest ga silno peče, premetuje se semintja po ležišču, potem pa vstane in hiti iz hiše tja po najtemnejših ulicah mesta; vidi se mu, kakor bi tla jeruzalemska gorela pod njim, zato beži, kar more. Že je zunaj mestnega zidovja, pa črv vesti kljuje dalje. On hiti tja doli v dolino Jozafat, prekorači potok Cedron, beži na Oljisko goro, meneč, da ga preganjajo črni duhovi in obdajajo grozne pošasti. Le naprej in naprej od drevesa do drevesa on hiti, se konečno ustavi, krčevito zgrabi za vrv, priveže jo k drevesu, ovije jo okrog vratu, grozno zakolne in v tem hipu visi, in še nekaj trenutkov — pa reži se pekel nad njim.

Judež Iškarijot je preminol v obupu in samomoru, pa ostal je vsem rodovom za vse čase pretresljiv dokaz besedam Jezusovim: „Resnično vam povem, cestninarji in očitni grešniki pojdejo pred vami v božje kraljestvo“ (Mat. 21, 31.).

Zatorej dragi! pripravite, oborožite svoja srca, da ste močni dovolj premišljevatl s pridom drugi stavek skrivnosti naše izvolitve, ki se glasi:

Ni stanu, naj je še tako svet; ni je časti, naj je še tako vzvišena; ni imena, naj je pred svetom še tako čisto in brezmadežno, ki nas bi obvarovalo pogubljenja, če Bogu ne služimo iz celega srca.

Zato predragi, poglobimo se v svojo notranjost, prižgimo luč in preiščimo vsak kotiček svojega srca in vprašajmo se: Kako je z nami? Tudi zgodovina izdajavca Judeža je pisana v naše posvečenje. Poglejmo: 1. Zakaj je Judež obupal in se pogubil? 2. Kaj naj se učimo od njega, da ubežimo pogubljenju?

1. Satan si je na vso moč prizadeval, da bi bil preprečil naše odrešenje. V puščavi je že skušal Jezusa, in potem mu na Oljiski gori vzbujal strah pred groznim trpljenjem. Pa Jezus je satana premagal in osramotil. Satan ni nehal. Kakor preži zakotni in bojazljivi morilec na svojo žrtev in jo zakotno napade, tako si je zakleti sovražnik božji in naš sovražnik izbral Judeža za svojega pomočnika in ga obsedel.

In Judež je bil apostol! Kako je mogoče, da je on tako globoko padel? Tem neumljivejše nam je to, ker je imel po

svojem značaju več lepih lastnosti. Poglejmo sv. pismo! Nikjer ne najdemo, da se je Judež prej kako spozabil. On ni nikdar zaupal v svojo moč, kakor Peter, ki se je bahal: „Ako se tudi vsi pohujšajo nad teboj, se jaz ne bodem pohujšal“ (Mat. 26, 33). On ni bil častihlepen, kakor Cebedejeva sinova, ki sta se pote govala za prvi mesti ob strani Jezusovi. On ni bil nezaupljiv, kakor Tomaž, tudi glede šeste božje zapovedi je bil nedotakljiv. Zato ga niso njegovi tovariši pri zadnji večerji prav nič sumničili, sicer bi bili na besede Jezusove: „Eden izmed vas me bode izdal“ — kar s prstom pokazali Judeža, ali vsaj vprašali: ali je mar Judež? Pa tudi Gospod sam ga je odlikoval; kar ni zaupal ljubečemu Janezu in ne ognjevitemu Petru, to je zaupal Judežu, da je namreč skrbel za časne, telesne potrebe in mu je v to izročil blagajno. — Kako je bilo vendar mogoče, da je on tako globoko padel, on Jezusov učenec, še več — apostol in prijatelj! Razumemo pač zlobnost velikih duhovnov, ki so se bali za svojo veljavo: umevamo razjarjenost ljudstva, ki je bilo naščuvano po brezvestnih voditeljih; razlagamo si lahkomišljenost pohotneža na kraljevem prestolu Heroda, in umevna nam je bojzljivost Pilatova kot cesarjevega višjega uradnika; — toda črnega, peklenškega dejanja apostola Judeža, ki je tri leta spremljal Jezusa in ž njim zaupno občeval kot s svojim mojstrom in prijateljem, ne moremo umeti, spoznamo pa grozno resnico: „Ni stanu, naj je še tako svet; ni je časti, naj je še tako velika; ni imena, naj je pred svetom še tako veljavno, ki bi človeka obvarovalo pred pogubljenjem.“

Ali vendar, zakaj je Judež tako globoko padel? Zakaj je prodal. ne kot Ezav svoje prvorojenstvo, ampak mnogo več — svojega Boga, ž njim nebesa, svoje izveličanje? To je za nas prevažno vprašanje.

Ko je bil Jezus z apostoli povabljen v hišo farizeja Simona v goste in je tam Gospodu močila noge Marija Magdalena s svojimi solzami, brisala s svojimi lasmi in mazilila z balzomom, ni bilo to prav nič ljubo Judežu in je nevoljen zamrmral: „Čemu ta potrata! Zakaj se ni balzam prodal za tristo denarjev in denar razdelil med uboge?“ (Jan. 12, 3.). Hlinil se je, kakor bi mu bilo mar ubožcev, ali bilo mu je za denar. Denar je hotel pridobiti, najprej seveda poštenim načinom; ako ga pa ni zamogel tem potom, ni poslušal svoje vesti, pohlepno si je prisvajal denar krivično, naj je bilo še tako pregrešno. Prav zaradi denarja se

je pridružil tudi Gospodu. Slišal je, da bode Jezus obnovil Izraelovo kraljestvo. Tu cvete meni pšenica, si je mislil, tu bode denarja. Pa preteklo je prvo leto, pa o svetnem kraljestvu ni sluha; preteklo je drugo leto, Gospod je sicer govoril o kraljestvu ali, kakor je lahko spoznal, ne o kraljestvu tega sveta; minulo je tretje leto, toda mojster govori o razdejanju Jeruzalema, o svojem trpljenju, o prelivanju krvi, — in sedaj je Judežu jasno, da se je motil. Odškodovati se hoče grozovito; v črni svoji duši sklene prodati svojega mojstra za sramotno ceno trideset srebrnikov, za kupnino navadnega sužnja.

Skopost je torej zašla Judežu v meso in kri, skopost je bila vzrok njegove pogube. Oh, koliko si je Gospod prizadeval, da bi bil nesrečneža rešil. Pri zadnji večerji še mu je umil noge, delil ž njim zadnjo večerjo, še celo samega sebe se mu dal zaužiti. In ko ga je poljubovaje izdajal, imenoval je Judeža svojega prijatelja. Resnično, kolika milost! Toda Judež je ni hotel spoznati, ni hotel pasti na kolena in skesano klicati in prositi: Moj Gospod in moj Bog, usmiljenje, odpustčanje! Satan mu je to zabranil, ki je hotel, da Judež ostane njegov, večno njegov.

To je bila osoda Judeževa, ki je bil namenjen, da doseže vrhunec svetosti, časti in sreče, — toda po lastni krivdi je padel, igral se je z grehom in grehi ž njim, strast, pohlepnost po denarju je dosegla vrhunec in ga izročila satanu z dušo in telesom. — To je bila osoda apostola Judeža, — postal je žrtev pekla. Kaj naj se učimo od njega?

II. Kaj ne, marsikdo se tolaži: Hvala Bogu, da nisem skopuh! Ko je ta greh tako nevaren izveličanju, prosto diham, pa potolažen in mirno pričakujem zadnje ure, ker nisem skopuh. Da zares, hvala Bogu, da nisi obtežen s tem grehom, toda premisli, ali te ni satan že vjel v kako drugo mrežo in ti nastavlja to ali drugo zanjko. Njemu je pač vseeno, kako te že vjame. Naj je tvoj greh že zoper to ali drugo božjo ali cerkveno zapoved, naj se li prišteva poglavitnim, vnebovpijočim, ali grehom zoper Sv. Duha ali tujim grehom — tako hitro, ko ta greh ponavljaš, prelevi se v tvojo drugo naravo, ker preide v meso in kri, postane navada in tako velika nevarnost, da se pogubiš. — Zares, predragi, hujših verig, kakor je grešna navada, pekel nima. In kako hitro se te polasti grešna navada! — Si prvič smrtno grešil, se tolažiš, saj enkrat ni nobenkrat; grešiš v drugo, v tretje in vest te ne peče tako hudo; volja, da bi se

grehu ustavljal, je vedno slabejša, poželjenje pa je večje in večje in greh tako težko izogiben, da se celo končno izgovarjaš: Ne morem drugače. — Leto je minulo, a ti grešiš dalje; morda je minulo že pet, deset, dvajset in še več let, pa si še vedno suženj greha. Mladost mine, a vročina grešne navade se ne poleže, je se celo vedno hujša. Lasje posivé, čelo se zgrbanči, pa grešna navada ne izgine. Pridejo opomini, kakor trpljenje, bolezen, smrt, ki kličejo: Izpreobrni se! pa zaman. Bog poizkuša z milostjo, pridigami, odpustki, misijoni in drugimi svetimi časi, a brezuspešno. Končno pride Jezus sam in hoče vstopiti v tvoje srce, — ali ti se mu ustavljaš, grešna navada noče nehati in te vodi v neizprosno pogubo, kakor Judeža njegova skopost.

Preljubi, še je čas rešitve. Zatorej napovej koj ta trenotek boj, neizprosni boj grešni navadi, strastem, grehu!

Neki ubožec se je preživljal s tem, da je nabiral strupene kače kar žive in je iste prodajal v akvarije in lekarne. Nabral je nekega dne prav veliko modrasov in drugih strupenih kač ter jih prinesel v košu na dom. Utrujen položi koš na stran in prav trdno zaspi. Ker je pa bil koš slabo zaprt, prilezejo kače iz njega in se priplazijo na posteljo, zlezejo pod odejo in se ovijejo toplega trupla, ena okrog roke, druga okrog noge itd., ena se pa vleže prav na srce. Možu postane hladno, se zbudi in spozna grozni, smrtonosni položaj. Nikamor se ne upa premakniti, ker bi tako kače razdražil in bi bil izgubljen. Na misel mu pride rešilno sredstvo. Na ves glas pokliče na pomoč svojega soseda. Ta pride; ves preplašen mu razkrije grozno nevarnost in ga prosi, naj mu prinese lonec mleka in postavi poleg postelje. Sosed izvrši nemudoma naročilo in modrasi se prikažejo izpod odeje in se priplazijo iz postelje k loncu, napolnjenemu z mlekom. Le ena kača noče iz mesta, in sicer ležečo na srcu. Kako naj jo odstrani? S silo nikakor, naj se količkaj razdraži, gotovo ga vpične in po njem je. Kaj mu pomaga, četudi drugih kač ni več, ta edina ga more usmrtiti. Potrpežljivo torej čaka, da sosedi lonc z mlekom še bliže primakne in hvala Bogu, tudi ta kača zapusti posteljo in mož je rešen.

Naj je ta dogodek resničen ali ne, za nas je vseeno. Resnično pa je, da se v dušnem življenju skoro vsak izmed nas nahaja v enakem silno nevarnem položaju. Strupene kače, ki prete našemu dušnemu življenju, so naše strasti. Strasti so mnogotere, ki je vsaka podobna modrasu v oni pripovedki; vsaka nas more duševno umoriti, ako je ne odstranimo pravočasno. Med vsemi strastmi pa je posebno ona nevarna, ki je še posebno globoko zasajena v našem srcu, in to je naša poglobitna

strast. In sedaj, dragi moj, vprašaj se, katera strast je posebno ukoreninjena v tebi? Judežu je bila skopost in ga je umorila. Katera strast je pa tebi posebno lastna? Morda nezmernost, ali nečistost, ali zavist, ali sovraštvo, ali lenoba? Le povej, kako se imenuje tvoja glavna strast? Imaš skoro gotovo še druge napake, ali te boš že še odstranil, toda tvoja glavna strast me skrbi. O, da bi te glavne strasti ne imeli, kako lahko bi živeli kot angeli v človeški podobi in kot svetniki na zemlji. Ali morda ne veš, v čem si najbolj prizadet, li ne veš, v čem največkrat grešiš? Spoznaj vendar svojo poglobitno strast, svojo grešno navado in iznebi se je, sicer bo rodila v tebi trdovratnost, odtegnila milost božjo, obupal boš in se pogubil.

V enoindvajsetem poglavju četrte Mozesove knjige beremo: Ko je ljudstvo godrnjalo zoper Boga in Mozes, je poslal Bog strupene kače, ki so jih mnogo pičile in umorile. Prišli so Izraelci k Mozesu in mu rekli: Grešili smo, ker smo godrnjali zoper Boga in tebe, prosi Boga, da nas reši kač! In Mozes je prosil Boga za ljudstvo in Gospod mu je rekel: Naredi bronasto kačo, povzdigni jo na kol, kdor bo pičen in bo kačo pogledal, bo živel. Mozes je naredil bronasto kačo, povzdignil jo na kol, in kdor je bil pičen in je kačo pogledal, je bil ozdravljen.

Predragi! gotovo mi vsi srčno želimo, da bi bili ozdravljeni strupene kače greha, strasti, grešne navade. In hvala Bogu, zdravilno sredstvo imamo, ki je zaupljiv pogled na križ, na Zveličarja. Pogled na križ je najboljše zdravilo za vse naše grehe, vse strasti in grešne navade. Zatorej, naj se je v tebi greh izpremenil že v meso in kri, naj si od greha razjeden do mozga in kosti, naj te je strast in grešna navada premočila kot olje volnjeno obleko, naj si Judeža doslej posnemal v skrajni trdovratnosti, v kateri se je on izpozabil do izdajstva svojega mojstra, nikar ga ne posnemaj v obupu. Na križ poglej in zatopi se v trpečega Jezusa, poglej grozno razmesarjeno njegovo sveto telo, vse krvavo in s trnjem prebodeno njegovo glavo, roke in noge pribite na križ, srce prebodeno, — vse to te mora pretresti in dovesti do spoznanja tvoje velike revščine in zlobe, ker tudi tvoje pregrehe, tvoje strasti in grešne navade, so izdale in prodale Jezusa. To spoznanje je prvo znamenje božjega usmiljenja do tebe, prvo znamenje tvoje rešitve. Amen.

Ivan Lavrenčič.

2. Minljivost sveta.

Spominjaj se, o človek, da si prah in
da se boš v prah povrnil!

Besede sv. Cerkve.

V postnem času živimo. V tem času nam hoče sv. katoliška Cerkve prav živo postaviti pred oči naš prvi in glavni namen na zemlji, da si odgovorimo na vprašanje: čemu smo na svetu? Ta resnobni čas je čas pokore, čas, ki mora biti predvsem posvečen Bogu s tem, da premišljujemo, koliko je Jezus trpel za nas.

Postni čas se začne s pepelnico. Po poganskih predpustnih razvadah pride pepelnica. Stara krščanska navada je, da se ta dan blagoslovi pepel in se ljudje pepele. Kaj to pomeni? Najboljši odgovor na to so tiste besede, katere govori duhovnik: „Memento homo, quia pulvis es . . . Tem besedam hočem podati malo razlage, in sicer na ta način, da odgovorim na trojno vprašanje:

Človek, 1. kaj si bil? 2. kaj si sedaj? 3. kaj boš? To je že vam znano in popolnoma vsakdanje, a ravno zato, ker je tako vsakdanje, ljudje premalo mislijo na to.

Nekdaj je umrl bogat, imeniten mož. Prijatelj brezverec je oddaleč prišel k pogrebu, pa prepozno; odprli so mu grob, da bi videl še enkrat rajnega. Bil je že ves segnjit. Zgrozi se in pravi: „Kar si ti bil, to sem jaz zdaj. Kar si ti zdaj, to bom jaz kmalu.“ Popolno se je izpreobrnil in svoje življenje poslej popolno posvetil Bogu.

Dragi, kaj si ti bil pred leti? Ni te sploh bilo! In da zdaj živiš, to je božje delo. Bog te je ustvaril in postavil na svet; in če Bog hoče, ta hip te ni več! Ni te bilo! Zakaj si pa zdaj; zakaj te je Bog ustvaril? Te je-li morda potreboval? Ali brez tebe ni mogel shajati? Ne! Bog te je ustvaril iz same čiste ljubezni do tebe; on te je iz nič postavil v življenje, da mu zdaj služiš, in da kdaj pri njem večno srečen postaneš. On te je torej ustvaril sam sebi v čast in tebi v blagor. Od vekomaj že je mislil na nas in nas ljubil: *In charitate perpetua dilexi te.* (Jerem. 31. 3.).

O, kristjan, misli večkrat na to, da enkrat nisi bil nič; da je tisoče let preteklo pred teboj, ko te ni bilo, ni nobeden po tebi povprašal, ko nobeden za te ni vedel, da boš kdaj živel, nego On, ki je začetnik življenja, Bog v nebesih! Glej, v tem vso svojo ničevnost!

In zdaj si, zdaj živiš. Ker si, povej, kaj pa si? Odkdaj pa si, kako dolgo še boš? Bodisi kdorkoli, to veš, da si stvar božja, a kot božja stvar si pred Bogom le prah in pepel. Kadar moliš, takrat najbolje izvršuješ svoj poklic na zemlji, takrat se k Bogu najbolj približaš, a tudi takrat moraš reči, kar je rekel svojčas očak Abraham: „Gospod, govoril bom s teboj, čeprav sem prah in pepel!“ Vsi, ki živimo, smo prah in pepel, kakor so bili prah in pepel vsi tisti milijoni ljudi, ki so živeli pred nami. Milijoni ljudi so živeli pred nami; in danes, kje so? Ni jih več! Umrli so, in izpremenili so se v prah. Naša župnija obstoji že od 1. . . . Koliko ljudi je že štela! Kje so zdaj? Umrli so in tukaj, zunaj okoli cerkve leže, če jih ni smrt drugod zalotila. Koliko jih je pač? V . . . letih jih je na stotine in stotine. Glejte, ves ta prah je prah človeški, prah starih naših očetov. Vi hodite čezenj vsak teden vsaj enkrat; ali pa kdaj mislite na to, po čem hodite? In čez sto let, kako bo pa takrat? Mi bomo prah in pepel in nobeden ne bo po nas več vprašal, se za nas menil. Ali razumete torej sedaj, kako resnične in resne so besede: „Memento homo, quia pulvis es . . .“ In kdaj se bo vse to izpremenilo? Kmalu, prav kmalu! Job pravi sam o sebi (9, 25, 26): „Moji dnevi so bili hitrejši nego tisti, ki teče; pretekli so in nič dobrega niso videli. Mimo so šli kakor ladje, ki sadje neso, kakor orel, ki leti k jedi.“ Naše življenje je kakor voda, ki dere naprej v morje večnosti, kakor dim, ki se prikaže in izgine, kakor sneg, ki hitro skopni. Job pravi (14. 5): „Kratki so dnevi človekovi, število njegovih mesecev je pri tebi; postavil si mu meje, ki se ne morejo prestopiti.“

Glejte, kaj je človek! Ni ga bilo in se nihče ni zanj menil! In ko živi, ni drugega nego prah in pepel, senca in dim!

Da vse naše življenje bi bilo silno siromašno, ne bilo bi vredno živeti na svetu, ako bi imeli samo ilnata telesa. A Bog je telesu vdihnil neumrjočo dušo; posoda se razbije, a duša ostane vekomaj! Kje pa? To je od nas zavisno! Job govori (19. 25—27): „Vem, da moj Odrešenik živi, in da bom poslednji dan vstal iz zemlje in zopet bom obdan s svojo kožo in v svojem mesu bom videl svojega Boga. Jaz sam ga bom videl, in moje oči ga bodo gledale in ne drugi; to upanje je ohranjeno v mojem srcu.“ Oh, kaj bi mi bili, ako bi duše ne imeli! Bili bi bolj milovanja vredni nego vsaka žival. Oh, kako nesrečni so tisti, ki ne verujejo, da imajo dušo; ali pa, ki to sicer verujejo pa žive tako, kakor da bi duše ne imeli!

Kaj bomo mi? Prah in pepel, zopet nič, a duša bo živel vekomaj, to je edino naše upanje! Prešlo bo vse, prešla bo čast, prešlo premoženje, prešlo veselje, prešla žalost, prešel bo človeški rod, prešel bo cel svet, a nekaj bo ostalo: večni Bog in neumrjoča duša človeka. Milijoni so živeli pred nami, milijoni žive sedaj in milijoni bodo še živeli za nami. Kdo se meni za vse te? Eden je, ki gleda na vsakega, pred katerim se nobena duša ne izgubi, pred katerim so vsi enaki.

Dragi, naj vas ta moja današnja pridiga v postnem času resno opomni na vaš glavni in prvi poklic na zemlji: čemu ste na svetu! Zdaj je čas pokore in zveličanja, treba poskrbeti za dušo z dobro izpovedjo in sv. obhajilom. „Reši svojo dušo!“ to vam kličem. „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.“

Kadar greste k izpovedi in sv. obhajilu, se vestno pripravite, ker to je važna stvar. Z Bogom se ne norčuje! Spominjajte se, da vse vaše življenje in delo je brez pomena, če dušo zapravite!

Nekdaj je prišel k papežu k izpovedi velik grešnik. Ni bil voljan sprejeti nobene težke pokore. Papež so mu dali prstan z napisom: Memento mori! in ukazali, da ga vsak dan pogleda in bere te besede. To ga je kmalu izpreobrnilo. (Prilike P. Bonav. 11.) Tak prstan je nepotreben vam, ker vsak dan vidite, kako zdaj eden, zdaj drugi leže v grob in ni ga več! Če duše ni rešil, kaj mu vse drugo pomaga! Zato: „Spominjaj se, človek, da si prah!“ ... Amen.

Tretja postna nedelja.

(Praznik sv. Jožefa.)

1. Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove.

III. Peter.

Če se hudobnež spokori vseh svojih grehov, ki jih je storil, in ohrani moje zapovedi, in dela prav in po pravici, bo živel in ne bo umrl. Ec. 18, 27.

Kaj ne, bila je grozna ponočna slika, katero smo premišljevali v zadnji postni pridigi. Strah in bojazen sta napolnila naše srce, kaj če bi se tudi nas polastil satan kot se je Judeža in ž njim

ras pogubil, ker marsikateremu strast in grešna navada razjeda in mori dušno življenje ter je isto morda že ugasnilo. In če bi se tudi to zgodilo, ne obupaj, in imej srčnost. Vidi se, ko solnce zvečer zaide in se temna noč razlije čez hrib in plan, kakor bi solnce zamrlo; pa ono ne zamre, v kraljevem svojem veličastvu obseva druge kraje in se zopet vrača k nam. Tako sije in greje Jezus, on solnce duhovno. Kdor je to solnce s smrtnim grehom zavrgel, zakrila ga je temna noč. Gospod gre dalje in vrednejše obseva, pa srčno želi nazaj se vrniti, da grešnika predrami, izpreobrne in z milostjo zopet obseva.

Pa bodimo čuječi, ko se Gospod vnovič vrne, ker satan ne počiva nikdar. Komaj je obsedel in pogubil Judeža, nastavi zanjko drugemu apostolu, v katero se Peter vjame. In satan se reži Gospodu, češ: Glej oni, katerega si imenoval skalo, ki je prisegal večno zvestobo, ki je hotel v smrt za te, on Peter, te več ne pozna, in to zatrjuje s krivo prisego; on ni več tvoj Peter, ampak moj tovariš, jezik njega izdaja!

Resnično je Peter padel, globoko padel, ali zmagoslovje satanovo je bilo kratko. Peter ne ostane otrok pekla, on se hitro zdrami, spokori in postane prvak v kraljestvu božjem na zemlji, da še več, nebeški knez. Sv. Peter, prosi za nas! moli Cerkev že blizu devetnajst stoletij. Petra je rešilo kesanje, zveličalo in povzdignilo za svetnika. — Očiten dokaz je on za resnico tretjemu znamenju naše izvolitve, ki se glasi:

Ni greh tako velik, ni hudobija tako strašna, da ne bi bilo odpuščeno onemu, ki greh, hudobijo resnično obžaluje.

Vprašajmo se torej, jeli naše kesanje enako ali vsaj podobno kesanju apostola Petra? To nam bo jasno, če odgovorimo na vprašanje:

1. Kako globoko je Peter padel?
2. Kako veliko je bilo njegovo kesanje?

1. Za francoske revolucije, ko so v Parizu in na Francoskem sploh toliko nedolžne krvi prelili, so obdolžili po krivem neko dobro krščansko mater zločinstva in obsodili na smrt. Peljali so jo na morišče. Potoma srečajo slučajno te žene najstarejšega sina, katerega je ona srčno ljubila. Mati in sin se pogledata. Ta pogled se vidi rabeljnom tako sumljiv, da tudi sina primejo, zvežejo in peljejo z materjo na morišče. — Sina izpreleti v tem trenutku grozen strah ter prične vpiti, se zvijati in tajiti, češ jaz te žene

še ne poznam, v svojem življenju je še nikdar nisem videl; prav je, da umorite to hudodelnico. Tako je sin govoril, čeprav je vedel, da je mati nedolžna. In mati je vse to slišala. Ni težko uganiti, kaj je bolj bolelo ubogo ženo, ali to, da so jo nedolžno kot hudodelnico peljali na morišče, ali to, da jo je lastni sin tako grdo zatajil in očitno sramotil kot hudodelnico, čeprav je poznal njeno nedolžnost, on njen sin, katerega je tako iskreno ljubila!

Ta žalostni dogodek nam vsaj nekoliko pojasni srčno žalost in bolečino, ki jo je občutil Jezus v onem trenutku, ko ga je ljubljeni apostol Peter zatajil.

Da, po pravici pravim: „ljubljeni Peter,“ kar je dokazal Gospod pri tolikih prilikah. Tako je učil Zveličar na morju, sedeč v Petrovem čolnu; kadar je prišel v mesto Kafarnaum, stanoval je in prenočeval v Petrovi hiši. Vzel ga je seboj na goro Tabor, vzel seboj na Oljisko goro. Pa tudi, ko je sam na vrtu Getzemani trpel grozne dušne bolečine in tam krvavi pot potil, tudi tedaj, ko je bil ves potrten in izmučen vsled žalosti in strahu, ni pozabil Petra. Dvakrat je šel k njemu in poklical ga po imenu ter opominjal, da naj čuje in moli, da ne pade v izkušnjo. Petra je tudi najbolj razsvetlil, da je on prvi izmed apostolov spoznal njega rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ in prav zato ga določil za prvaka apostolov in za poglavarja svojega duhovnega kraljestva na zemlji. Kaj ne, kolika ljubezen!

In Peter? Ali ni mar podoben nehvaležnemu sinu one matere, katero so peljali na morišče? Resnično, Peter in sveti apostol Janez nista zapustila Jezusa kot drugi apostoli, šla sta za njim, da bi opazovala, kaj se bo zgodilo. Peter je šel celo na dvorišče med vojake in drugo druhal, ki se je grela pri ognju. Pa zakaj je prišel sem? Ali mar hoče braniti svojega Gospoda? — Vsaj to bi pričakovali, ko je vendar malo prej govoril in zatrjeval, da gre tudi v smrt za Jezusa. Pa glejte, kaj stori!

Ko dekla in vojaki kažejo s prstom nanj in trdijo, tudi ta je eden izmed njegovih učencev, da ga jezik razodeva, da so ga videli na Oljiski gori z njim, spreletuje Petra strah in groza in kar v eni sapi taji, prisega in se roti, da ne pozna tega človeka. „Ne razumem, kaj govorite,“ tako pravi, taji, prisega, se roti opetovano, on apostol, ljubljenec Jezusov! In Gospod je vse to slišal, da ga njegov tako ljubljeni Peter noče poznati in to potrjuje še celo s prisego in rotnjem! Oh, kako hudo je to Jezusa bolelo! Vse je zoper njega, še učenci so ga zapustili in Peter celo sramotno zatajil. „Jaz ga ne poznam,“ te besede hujše pre-

badajo njegovo srce, kakor so kmalu nato kladivo in žebliji njegove roke in noge. Kralj David je gledal v duhu to bolečino Jezusovo rekoč: „Zakaj, ko bi me preklinjal moj neprijatelj, bi bil prenašal; in ko bi bil govoril hudo zoper mene moj sovražnik, morda bi se bil skrtil pred njim: toda ti (si storil to), ki si bil ene misli z menoj, moj vodnik in moj znanec, ki si skupaj z menoj užival sladko jed, in sva skupaj hodita v hišo božjo.“ (Ps. 54. 12—15.)

Peter je padel in zelo globoko padel, kar zasluži tem večjo obsodbo, ker je on kot izvoljeni učenec, apostol in še celo kot prvak apostolov tako sramotno izdal Gospoda. Pa hvala Bogu, on se je rešil in postal celo svetnik, dočim se je njegov tovariš Judež pogubil. Kako se je Peter rešil?

II. Kakor Judež, tako je bil Peter ono noč pod groznim vplivom peklenskega duha, to noč so delale moči teme z vso silo, kar je Jezus dobro vedel, saj je rekel: „To je vaša ura in sila teme.“ (Luk. 22, 53.)

Judež je žalostno tej sili teme podlegel, Peter ne. Pa zakaj? Saj kesal se je Judež, kesal se je Peter in vendar je bil kes Judežu v smrt, Petru v življenje. Kako se je to zgodilo? Sveti Lukež nam v svetem evangeliju (22, 61. 62) nato odgovarja: „In Gospod se je ozrl, in pogledal Petra. In Peter se je spomnil besede Gospodove, ko je rekel: Preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil. In Peter je vun šel in je milo jokal.“ V teh besedah je odgovor, zakaj je bil kes Petru v zveličanje. Gospod se je obrnil in ozrl na Petra. Pa tudi Peter je ozrl na Gospoda, sicer se ne bi bila s pogledom srečala. In prav ta pogled je Petra rešil, da je vun šel in se bridko jokal. Sklepa se, da Peter v resnici ni povsem zapustil svojega Gospoda. Čeprav čepi on pri ognju, je v slabi družbi, se z deklami in vojaki prepira, dasi taji, prisega in se roti, da Jezusa ne pozna, ozira se vendar skrivaj proti sodni dvorani, da bi videl Jezusa. In prav ti pogledi so bili njegova rešitev. Ko pride Gospod mimo, Petra v zahvalo pogleda in ga prešine s svojo milostjo.

Kolika tolažba to tudi za še tako propadlega grešnika! Dokler grešnik Boga povsem ne pozabi, se njega semintja spominja, veruje, upa, moli, — je rešitev še vedno mogoča.

Ko je Gospod Petra pogledal, je presunil ta pogled Petra globoko v srce in petelinovo petje mu je šumelo in bučalo kot sodne trobente glas; vzbudila se mu je vest, trepetalo srce in

začelo se kar topiti v vročem, srčnem kesanju, v katerem se je tako milo proseč oziral na Gospoda, svojega Boga. In prav v tem je prvo znamenje pravega kesanja, da se grešnik v svoji dušni bolesti obrne s skesanim srcem k Bogu, svojemu Gospodu, dočim je slabo kesanje ono, kjer se išče zdravila med svetom, grešnimi ljudmi, kakor je to storil Judež. Ne da bi se bil Judež ozrl kot Peter v Gospoda, se je zatekel raje k judovskim velikim duhovnom, sokrivcem smrti Jezusove, rekoč: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.“ (Mat. 27. 4.) Resnično je izdal nedolžno kri, pa zakaj razodeva ta svoj kes judovskim velikim duhovnom? Mar meni, da bodo le ti krvoločni volkovi nedolžno Jagnje božje izpustili? Mar meni, da bo te brezsrčne ljudi njegov kes ganil, omehčal in bodo njemu v tolažbo Jezusa oprostili? Ne, oni so mu rekli: „Kaj je nam mar, ti glej!“ (Mat. 27, 4.)

In prav tako je še danes. Zapeljana duša, le oglej si svoje hudobne tovariše in spoznala boš, kako malo čutijo s tabo. Ako temu ne veruješ, poiškusi in pojdi k zapeljivcu s tridesetimi srebrniki in mu reci: „Nič več nočem vedeti o tebi in tvojem grešnem plačilu, tu imaš vse do zadnjega vinarja, okraske in svilo, pisma in prstan; daj mi, vrni mi nedolžnost, moj dušni mir, moje dobro ime, moje zdravje, mojo vero, moje upanje, mojega Boga, moja nebesa!“

Kaj ti poreče na te besede, kaj meniš? Te bo li mar potolažil in vrnil, kar od njega zahtevaš? Ne eno, ne drugo, ker ne more, pa tudi noče; še posmehuje se in še celo prigovarja v nadaljno pregrešno življenje. Ko pa vidi, da je tvoja žalost resnična, te še ošteje rekoč: „Kaj meni mar, ti glej! sem te li v greh silil, nimaš li proste volje!“

Zatorej, zapeljana duša, zdrami se s Petrom, zapusti brez odloga greh, zapusti grešno priložnost in hiti k svojemu Bogu, ker le pri Gospodu je tolažba, usmiljenje in rešitev. Pa gotovo brez odloga zapusti greh, zapusti grešno priložnost, ker glej, komaj je Jezus Petra pogledal, je že apostol hitel vun z dvorišča, proč od sodne hiše, proč od propadle družbe, vun v temno, tiho noč. Da prav si ravnal Peter, proč od grešne priložnosti, daleč proč od nje, to je prava pot za grešnika, ki išče usmiljenja in odpuščanja. Varovati se pred grešno priložnostjo, to je drugo znamenje pokore, ki pelje v življenje. Kaj pomaga kesanje še tako veliko, če pa nevarnost ljubiš, grešne priložnosti ne zapustiš? Tisoč izpovedi ti ne pomaga. K izpovedi hoditi, pa

ne varovati se grešne priložnosti, je ne le prazno, marveč naravnost zlobno delo, ker človek, grešnik božjeropno sprejema sv. zakramente. — Ne računaj na svojo moč, ker v grešni priložnosti so padli že močnejši od tebe. Kralj David je živel čisto in nedolžno. Nekega dne je šel po obedu se izprehajati, češ po jedi ni dobro precej delati, pa prišel je v grešno priložnost in eden sam pogled je zakrivil, da je postal prešestnik in morilec. Glej torej, kaj stori grešna priložnost! Sv. Peter in David sta grešni priložnosti podlegla, ker sta se podala v grešno priložnost; in mi naj bi ne podlegli? Smo li močnejši od Petra in nedolžnejši od Davida? Zatorej proč, daleč proč od grešne priložnosti! Kam pa? to nam naj pové sklep.

Ko je Gospod Petra milo pogledal, je šel Peter vun v temno, tiho noč, vun pod zvezde božje, tja v samoto. V samoti se on počuti varnejšega, tam svoj greh srčno obžaluje in prosi usmiljenja. Tam v samoti dela pokoro, dokler se mu Gospod ne prikaže. Vun v samoto je šla tudi Marija Magdalena in na tisoče spokornikov in tja pojdi tudi ti in objokuj tam svoje grehe in delaj pokoro.

Jelen, ko je ranjen, hrepeni po goščavi, kjer izkrvavi in pogine. O, naj bi nebeški lovec s puščico kaznivega pogleda ranil tudi nas, ki smo ga tolikokrat hudo žalili, ranjena duša pa naj bi v samoti v srčnem kesanju krvavela in za vselej grehu zamrla! In ko bo grehu zamrla, prišel bo brezdvomno nebeški lovec in bo potegnil puščico iz rane, vanjo pa vlil nebeškega olja in balzama, rano zacelil in dušo usposobil za večno življenje. Amen.

Ivan Lavrenčič.

2. Zakaj naj častimo sv. Jožefa.

Jožef pa njen mož, ker je bil pravičen in je ni hotel razglasiti, jo je hotel skrivaj zapustiti. Mat. 1. 19.

Odkar so se v raju naši prvi starši, Adam in Eva, hudo pregrešili zoper božjo zapoved, je neskončno pravični Bog pošiljal kazni človeškemu rodu. Okolu štiritisoč let so ljudje zdihovali pod težkim bremenom, izpod katerega si sami niso mogli pomagati. Klicali so in molili so k Bogu za pomiloščenje in delali pokoro za grehe. Neizmerno usmiljeni Bog se je usmili

človeškega rodu, obljubil mu Odrešnika, katerega je čez tisoč let poslal na svet. Včlovečeni Sin božji je bil v varstvo in oskrbo izročen pravičnemu sv. Jožefu in neomadeževani Devici Mariji. Izmed toliko neštetih ljudi na širni zemlji je vsevedni Bog izvolil za rednika Sinu božjemu pobožnega moža sv. Jožefa in za mater bogoljubno Devico Marijo. O, čudovita čast, o neumljiva slava za sv. Jožefa in Marijo! Sv. Bernard je vzkliknil: „Na zemlji ni enakega tebi, o sv. Jožef, ki se imenuješ oče božjega Sina!“ Živel so od stvarjenja sveta premnogi slavni in častni možje, a ni ga bilo, ki bi se mogel meriti z veličastvom sv. Jožefa. Njega je Modrost božja postavila visoko nad vse moške Adamovih potomcev. Njemu enakega ni na svetu! „Jožef, njen mož je bil pravičen.“ Saj ga je Vsemogočnost božja kakor Marijo imela od začetka sveta v svojih najsvetejših namenih. Sveta dolžnost naša je torej, da ga častimo zlasti na današnji praznik. Zato v večjo slavo njegovo hvaležno premišljujmo

1. plemenitost njegovega visokega rodu,
2. dostojanstveno čast,
3. njegove veličastne zglede.

Preden pričnemo v imenu Jezusa in Marije o njem premišljevat, molimo: Tebe ženina preblazene Device Marije in rednika božjega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, ponižno prosimo in ti kličemo: „Daj, o sv. Jožef, da nam v nedolžnosti poteče življenje ter bode vedno varno pod tvojim zavetjem!“

1. a) Rodovina sv. Jožefa, rednika Jezusa Kristusa in moža preblazene Device Marije, zavzema v knjigi človeškega rodu prečastno mesto najslavnejših rodbin na zemlji in je plemenitega kraljevskega pokolenja iz hiše Davidove. Gospodov angel ga je imenoval: „Jožef, Davidov sin!“ (Mat. 1, 20.) Sv. Lukež piše: „Angel Gabriel je bil od Boga poslan v mesto Galileje ... k devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove ...“ (Luk. 1, 26, 27.) V njegovem kraljevskem rodu se bliščijo v tisočletnih vrstah kakor svetle zvezde na nočnem jasnem nebu pravični očaki, od Sv. Duha navdahnjeni preroki, modri kralji, globokoumni vodje narodov, hrabri vojvodi, sveti možje in presvetli državniki. Pradedi Jožefovi so bili visokočasten rod med vsemi rodovi na zemlji. Saj je Bog očaku Abrahamu obljubil plemenitost in čast zaroda, ko mu je govoril: „V tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi zemlje.“ (I. Moz. 12, 3.)

Veliko je bilo Abrahamovo potomstvo, iz katerega je bil mogočni kralj David. V knjigi kraljev beremo: „David je naraščal in vedno močnejši prihajal.“ (II. kralj 3, 1.) „In Gospod je Davida obvaroval povsod, koderkoli je hodil.“ (II. kralj 8, 6.) „Dni pa, v katerih je David kraljeval nad Izraelom, je štirideset let.“ (III. kralj. 2, 11.) Iz rodovine kralja Davida je sv. Jožef.

b) Izmed veleslavnih prvakov hiše Davidove je pobožni očak Jakob iz Betlehema, ki je imel dva sina. Starejši je bil Kleofa, kateri se imenuje tudi Alfej. Mlajši je bil sv. Jožef. Jakobova družina je bila oblagodarjena, kakor je Bog prerokoval že Abrahamu: „Ti boš oče veliko narodov . . . in kralji bodo izhajali iz tebe.“ (I. Moz. 17, 4, 6.)

c) Vsemogočnost božja je oblagodarila že v mladosti svetega Jožefa z nadnaravnimi in naravnimi darovi v toliki meri kakor nobene svetnika in svetnico božjo. Celo nebeški angeli ga blagrujejo.

Preživel se je s pridnostjo in delavnostjo svojih rok. Bil je rokodellec-tesar (Mat. 13, 55.) V mladosti je bil kreposten mladenič. Ni pozabil na Boga in Bog ni nanj pozabil. Odlikoval se je med sorodniki kakor bela lilija na rožnatem vrtu. Ne samo kreposten, ampak tudi izvanredne lepote je bil bogomili mladenič. O njem resnično veljajo besede slavnega kralja Davida: „Lepše si podobe kakor človeški otroci, prijetnost je zlita na tvoje ustnice. Bog te je oblagodaryl vekomaj.“ (Ps. 44, 3.) „Izbran je izmed tisočev!“ (Vis. pes. 5, 10.)

Sv. Jožef je bil čudežno izvoljen za moža Mariji prečisti Devici, kakor je povzeti iz spisov cerkvenih pisateljev. V templjnu je Bog naročil velikemu duhovnu: „Skliči vse pobožne mladeniče iz Davidove rodovine in vsak naj s seboj prinese palico. Čegar palica bo ozelenela, tisti naj vzame Devico.“ Mladenci so velikemu duhovnu prinesli palice, katere je položil pred skrinjo zaveze. Jožef, brat Kleofov, se je branil rekoč: „Gospod, jaz sem preprost in ubog tesar, nevreden sem tako sveto Devico vzeti v zakon.“ Veliki duhoven mu reče: „Vzemi palico in nanjo zapiši svoje ime. Naj se zgodi božja volja.“ Sveti Jožef se je vdal povelju. Njegova palica je ozelenela. Ponovil se je čudež kakor na Aronovi palici in veliki duhovnik je ljudstvu dejal: „Vidite li, koga je Bog izvolil za ženina Devici. Nihče se ne sme zoperstavljati temu zakonu.“ Sv. Jožef je odgovoril: „Spoznam božjo voljo. Vdam se.“ Zato se je Devica Marija zaročila s sv. Jožefom.

Bog je sv. Jožefa spoznal za vrednega, da je varoval in čuval Marijo, kraljico vseh kraljic, in skrbel za Kristusa, kralja vseh

kraljev. Da si je bila revna presveta družina v Nazaretu, vendar je sv. Jožef z božjo milostjo vredno gospodaril v nazareški hišici in dovolj skrbno preživel Jezuščka in Marijo.

2. Božji hišnik zasluži visoko dostojanstvo ne toliko že vsled plemenitega rodú in vsled neprecenljivih del svojih odličnih prednikov, kakor mu gre neizmerna čast in češčenje vsled božjega priznanja.

a) Bog sam, Stvarnik vsega stvarstva, je skazal sv. Jožefu nepopisljivo čast, ko mu je izročil v očetovsko skrb svojega Sina. V skromni ponižnosti je mislil sv. Jožef odreči toliko priznanje, a Bog mu je ukazal po angelu Gabrielu: „Jožef, Davidov sin! Ne boj se vzeti Marije svoje žene, zakaj, kar je v njej rojeno, je od Svetega Duha. Rodila bo sina in imenuj njegovo ime Jezus.“ (Mat. 1, 20—21.) Kdo bi si mogel predstavljati večjo čast med človeškimi otroci, kakor je čast sv. Jožefa? Bog ga je izbral za oskrbnika Odrešeniku sveta.

b) Sin božji ga je vzorno častil s svojo vdanostjo in pokorščino. Pisano je v sv. pismu: „In je z njima šel in prišel v Nazaret in jima je bil pokoren.“ (Luk. 2, 51.) Ne moremo jasnejše pričati časti sv. Jožefa kakor z besedami: „In jima je bil pokoren.“ Jezus Kristus, ki drži nebo in zemljo z mazincem roke in kraljuje in vlada svet, uboga krušnega očeta sv. Jožefa. Koga je še božja Modrost ubogala, komu je bila še pokorna na svetu? Nobenega še ni doletela ta čast kakor ravno sv. Jožefa. Njemu je bilo dano, da je govoril z božjo materjo. On je bil tako srečen, da je osebno občeval z Jezusom. Sv. Bernard pripoveduje: „Sv. Jožef je bil tisti zvesti in modri hlapec, katerega je naš Gospod postavil čez svojo družino. Mariji je bil podpora in tolažba. Krušni oče je bil in sodelovalec v izpeljevanju njegovih usmiljenja polnih naklepov na zemlji. Kolika sreča za sv. Jožefa, ki je gledal s telesnimi očmi Jezusa, ga je poslušal, pritiskal na svoje srce, ga nosil v naročju s kraja v kraj, ga poljuboval, objemal njegovo presveto obličje, mu lomil kruh, in bil deležen vseh neizmernih skrivnosti, ki so skrite pred očmi vesoljnega sveta.“ Bog ga je postavil gospodarja svoje hiše in za kneza svojega posestva na zemlji.

c) Visoko čast sv. Jožefa je priznala Mati božja Marija. Ko je iskala tri dni in tri noči dvanajstletnega sinčka pri sorodnikih in ga slednjič našla sedečega v tempeljnu med učeniki, je vprašala očitno: „Sin! zakaj si nama to storil? Glej! tvoj oče

in jaz sva te z žalostjo iskala.“ (Luk. 2, 4, 8.) Marija je dala prednost sv. Jožefu v spoštovanju. Rekla je: „Tvoj oče in jaz.“ Svojemu Sinu in učenikom v tempeljnu je pokazala, kako časti prednost svojega ženina in oskrbovalca. Sv. Brigiti je razodela Mati božja, kako častno je spoštovala sv. Jožefa. Spoštljivo je govorila: „Sv. Jožef mi je zvesto stregel. Nikoli nisem slišala iz njegovih ust jezne besede ali da bi godrnjal. Potrpežljiv je bil v uboštvu. Marljiv je bil pri delu in pokoren v postrežbi.“ Marijina izpoved močno priča, da je bil sv. Jožef najskrbnejši čuvaj, najzvestejši gospodar in najčistejši ženin.

d) Sveta katoliška Cerkev prišteva sv. Jožefa med največje svetnike. V litanijah vseh svetnikov ga je papež Benedikt XIII. (1724—1730) uvrstil za sv. Janezom Krstiteljem. Njegovo pomoč priporoča vernikom z vso ljubeznijo. Sveta Cerkev ima posebne litanije sv. Jožefa in ga kliče: „Sv. Jožef, ki kraljuješ z Jezusom v nebesih.“ Časti ga kot angele v službi nebeškega kralja in bolj kot svetnike in vse služabnike božje. Sv. Frančišek Sal. prav pravi: „Sv. Jožef se je odlikoval s svojo čistostjo in je prekosil vse svetnike in celo angele v nebesih.“ Gospod je bil z njim in vodil je njegova dela.

Že v 14. in 15. stoletju so razni redovi sv. Cerkve v zapadnih deželah sv. Jožefa izvolili za patrona in njegov praznik obhajali. Leta 1621. pa je papež Gregor XV. (1621—1623) ukazal, da se praznik sv. Jožefa obhaja 19. marca vsako leto. Slavni papež Pij IX. je ta praznik dne 8. decembra 1870 povzdignil v praznik višjega reda, sv. Jožefa pa je proglasil za patrona svete katoliške Cerkve. Veleučeni papež Leon XIII. je v apostolski okrožnici z dne 15. avgusta 1889 priporočal vernikom, naj goreče in zaupljivo kličejo na pomoč variha sv. Cerkve. Poudarjal je: „Sv. Jožef je gotovo najbližji oni vzvišeni časti, v kateri presega božja Porodnica vse druge stvari. Jezus mu je skazoval čast, kakoršno morajo skazovati otroci svojim staršem.“

Verno ljudstvo je po vsej sv. Cerkvi prisrčno častilo sv. Jožefa, in ga prosilo pomoč v vseh stiskah. Krščanski vladarji so se zatekali pod njegovo okrilje in ga imenovali varstva svojih dežel. Avstrijski cesar Leopold I. (1657—1705) ga je izbral za patrona mogočnega cesarstva. Velika častilka sv. Terezija ga je imela za svojega variha in je večkrat dejala: „Sv. Jožefu sem se mnogokrat priporočevala in vsakokrat našla pomoč pri njem. On ima splošno moč in rad pomaga. Zakaj, kakor je bil na zemlji Jezus njemu pokoren kot krušnemu očetu, tako tudi v nebesih ne more odreči ničesar njegovi prošnji.“

d) Cerkevni očetje proslavljajo življenje in delovanje sv. Jožefa tako častno, kakor nobenega drugega prijatelja božjega. Najslavnejši pisatelji in najučenejši bogoslovci pišejo in učijo z vznesenimi besedami o gospodarju in čuvaju presvete družine. Njegovih zlatih vrlin ne morejo dovolj opisati. Sv. Tomaž Akvinski piše o njegovi svetosti: „Sv. Jožef je vsled tega tako svet, ker je bil vedno blizu studenca vse svetosti.“ Jezus je začetnik svetosti in iz nje je je zajemal sv. Jožef lastnosti božje popolnosti. Bival je z Jezusom in opravljal dela življenja. Ni se čuditi, da je postal v bližini Jezusa tako popoln. Sv. Hjeronim trdi po vsej pravici: „Sv. Jožef je bil v vseh krepostih popoln.“ Kakor luna in nešteto zvezdic dobiva svetlobo od žarečega solnca, enako se je navzel sv. Jožef v vsakdanjem občevanju z Jezusom kreposti v najvišji meri med vsemi svetniki. Sv. Alfonz ga je s toliko gorečnostjo ljubil, da ga je jokaje klical vsak dan in ga visoko častil. Sv. Avguštín je mnogokrat premišljeval o blaženi sreči njegovi in je govoril: „Sv. Jožef je imel posebni dar od Boga. Odmrl je mesenemu poželenju in čistost je ohranil v storjeni obljudi.“ Slayni Ivan Gerzon je opeval kreposti sv. Jožefa in velikokrat srčno vzkliknil: „O, veličastven čudež, o neizmerna čast! Kraljica nebes te imenuje svojega Gospoda, včlovečeni Sin te imenuje svojega očeta in ti je zvesto pokoren.“ Sv. katoliška Cerkev enoglasno potrjuje častna priznanja, katera gredo v čast sv. Jožefu. Sv. Cerkev uči, da je bil srečen in blažen med božjimi otroci. Umrl je v naročju božjega Sina in pred očmi Marije prečiste Device.

Čas njegove smrti se ne more natančno dognati. Vsekako je umrl še pred javnim nastopom Jezusa Kristusa. Temu je dokaz, ker ga ni bilo na svatbi v Kani Galileji, ni bil navzoč pri pridigah Gospodovih in ni stal poleg križa, na gori Kalvariji.

Njegovo priprošnjo nam priporočajo vsi božji izvoljenci, ki so iz lastne izkušnje spoznali, da mnoga premore pri Jezusu v svetih nebesih. Sv. Terezija pravi: „Nikdar nisem bila zapuščena, kadar sem prosila pomoč sv. Jožefa.“

Najčistejši ženin Marijin uživa mnogo časti v Cerkvi Jezusovi kakor tudi zastopa prvo častno mesto pri prestolu božjem. Sveti Jožef je vsem stanovom na zemlji najlepši zgled, zlasti pa vam, v Kristusu zbrani možje, zaradi svojih krščanskih del in zaradi lepega in krepostnega življenja. Krščanskim možem je sv. Jožef natančno ogledalo in pravi prst božji, ki vam kaže pot v nebesa.

3. a) Izmed čednosti je vsega občudovanja vredna njegova pobožnost in svetost. Že v mladih letih, a tem bolj v zaroki s prečisto božjo Porodnico je bil sv. Jožef v mislih in v dejanjih svet. Sv. Gregor Naz. vpraša: „Ali naj vam opišem svetost sv. Jožefa? Dovolj, če rečem: Bil je ženin Marijin.“ Ko ne bi bilo njegovo življenje tako sveto, bi ga Bog gotovo ne izbral za soproga Materi Mariji. Bil je najčistejši ženin in mož na svetu. Sveto življenje je pokazal ob priliki, „ko je Marijo hotel skrivaj zapustiti.“ (Mat. 1, 19.) Svojo svetost je hotel preživeti v mladeniškem stanu, a Bog mu je zaupno izročil sveto družinico v varstvo. Z Marijo je molil vsakdanje molitve. Z njo je živel v strahu božjem. Hodil je z Marijo k božji službi v tempelj molit, kakor je pisano: „Njegovi starši so vsako leto v Jeruzalem hodili o velikonočnem prazniku.“ (Luk. 2, 41.) Vzel je sv. Jožef s seboj tudi Jezuščka, vadil se z njim v pobožnosti in svetosti in z njim je preživel blažena leta. „Ko je bil Jezus dvanajst let star, šli so njegovi starši v Jeruzalem po navadi praznika.“ (Luk. 2, 42)

Krščanski možje, posnemajte sv. Jožefa! Ne sramujte se z ženami hoditi v cerkev ob dnevih Gospodovih! Žene so spremljevalke vašega življenja. Kakor skupna molitev mnogo premore pri Bogu, enako vzajemna pobožnost in udeležba staršev pri božji službi rodi stoterni sad v vzgoji otrok. Čast in blagor družini, v kateri starši združeno molijo in prosijo pomoč Boga za otroke in za celo hišo! Kateri oče se brani jemati otrok s seboj v cerkev, kjer stanuje največji otrokov prijatelj in dobrotnik Jezus Kristus? Otrok je očetov dar od Boga, očetov ponos in zaupna podpora v starosti. Oče je pa otroku prst božji in angel — spremljevalec v življenju. Presrečni so otroci, katerim je oče ne samo rednik, ampak tudi duhovni oče in dušni voditelj. Sveti Duh govori: „Sinovi sinov so starim krona, in očetje so čast otrokom.“ (Preg. 17, 6.)

b) Sv. Jožefa je dičila angelska ponižnost. Ko ga je Bog odločil iz narodov na zemlji za rednika Sinu in je sv. Jožef seznan za božjo namero, je mislil v svoji ponižnosti in izjavil, da ni vreden tolike časti. Skrivaj je molil k Bogu in se je hotel odreči vsake slave. Neskončno sveti Bog pa ga je v spanju potrdil za oskrbnika Detetu, kakor je v svetem pismu pisano: „Kadar je to mislil, glej, se mu je angel Gospodov v spanju prikazal.“ (Mat. 1, 20.) Ponižen je bil v vsem ravnanju z Marijo. Poročen z njo,

s Kraljico nebeško, ni bil prevzeten, ampak v ponižnosti je ostal vdan Mariji in tih v vseh rečeh. Skromno občevanje in miroljubno govorjenje pri vsakdanjih opravilih z brezmadežno Devico jasno razsvetljuje njegovo ponižno srce. Klečeč pri Stvarniku nebes in zemlje in gledajoč bogati sijaj svetih treh kraljev iz Jutrovega pri jaslicah je povzdignil ponižno srce k Bogu in je molil. Sv. Jožef se ni domišljeval nadčloveške slave in je vse življenje do smrti izredno častil Jezusa.

Kdo izmed vas, v Kristusu zbrani možje, bi se ne čudil veliki ponižnosti sv. Jožefa? Marsikaterega moža prevzame ošabnost, ker je postal imovit gospodar morda celo na posestvu svoje žene. Prezira sotovariše sosedo in se neznosno šopiri v občini, ker je s pomočjo svoje žene prišel do nepričakovane veljave. Prešine ga grda prevzetnost, ker mu je Bog dal čednostno ženo ali nadarjene, lične otroke, s katerimi slovi v občini in daleč po domovini. Bog varuj, zlorabiti božjo dobroto!

V sreči ostanite, krščanski možje, ponižni in hvaležni Bogu za vse darove, katere vam je podelil. Ničesar nimamo sami od sebe. Kar imamo, nam je dal Bog in posodil nam je v pomoč na potu v nebesa. Vsa bogastva in imetja, srečno in zdravo družino, z milostjo obdarjene otroke in vso čast in slavo posodil vam je dobrotljivi Bog, da se lažje zveličate in večno osrečite sebe in vse domače. Sv. Pavel piše: „Nič nismo prinesli na ta svet; gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti“. (1. Tim. 6, 7.) Sv. Jožef, ženin Marije, vam je zglednik! Od njega se učite ponižnosti in hvaležnosti do Boga. Ponižnega moža ljubi žena, spoštujejo ga otroci, časte ga ljudje in Bog se ga veseli v nebesa. Torej pravi pismo: „Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost.“ (Jak. 4, 6.)

c) Velika je bila ljubezen sv. Jožefa do svete družine. Ljubeznivo je skrbel zanj. Visoko je častil in spoštoval izvoljeno nevesto Marijo. Ljubezni polno je bilo njegovo govorjenje s prečisto Porodnico. Vsakdanje občevanje z njo je bilo tiho in prijazno in v toliki ljubezni, kakršno izkazujejo angeli Bogu pred večnim prestolom. Neka nadnaravna ljubezen in odkritosrčna vdanost je vezala življenje sv. Jožefa z nebeško družino. Srce mu je gorelo in plamtelo neizmerne ljubezni do ljubljenega Jezuščka. Pristrčno ga je ljubil in v ljubezni do njega je živel. Srce njegovo se je ogrevalo z ljubeznijo božjega Deteta. Ljubil

ga je z nebeško sladkostjo. Sv. Jožef lahko reče: „Kristus je meni življenje, in smrt dobiček.“ (Fil. 1, 21.)

V Gospodu zbrani možje, ali vas ne uči sv. Jožef, kako je prav treba ljubiti v varstvo vam izročeno družino? Žena je možu prva za Bogom. Ona mu je največja prijateljica. Mož mora ženo spoštovati kot tovarišico, pomočnico in ljubko spremljevalko na potu življenja. Moževa ljubezen do žene mora biti, kakor uči sveti apostol Pavel: „Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus ljubil Cerkev in sam sebe zanjo dal. Kdor svojo ženo ljubi, sam sebe ljubi.“ (Ef. 5, 25, 28.) Kdor sovraži ženo, si uničuje čast pred svetom. Zverini je podoben mož, kateri v hudobiji preklinja ženo, in jo celo v jezi pretepa. Grdo in žalostno je v družini, v kateri se vsak božji dan namesto molitve čuje kreg in prepir; kjer se razlega peklenska kletev in divje vpitje. Blagoslov božji iz takšne hiše beži in ni sreče v njej. Sv. Duh govori: „Otroci grešnikov so otroci gnjusobe, kakor tudi oni, ki v hudobnih hišah prebivajo. Zoper hudobnega očeta tožijo otroci, ker so zavoljo njega zaničevani. Gorje vam, hudobni ljudje, ki ste zapustili postavbo Gospoda Najvišjega. Hudobni gredo iz prekletstva v pogubljenje.“ (Sir. 41. 8, 10, 11, 13.)

Gospodarstvo po takih hišah propada, in uboga družina zapušča dom in hiti v tujino. Oče pa ostane zapuščen praznih rok. V obupnosti si greni onemogla leta. Nesrečno konča življenje. Taka je navadno usoda pijancev in žganjepivcev.

Živela je bogata družina. Bilo je več otrok. Oče je postal strasten žganjepivec. V nekaj letih je gospodarstvo zabredlo v dolgove. Pomoči ni bilo. Otroci so šli v svet, in vdali se strastem življenja. Dve hčerki sta umrli od neozdravljivih bolezni v bolnišnici, en sin se je ustrelil v žganjepivnici, oče se je obesil in žalostna mati je umrla kot beračica. „Hudobne je srd napadal brez usmiljenja do konca.“ (Modr. 19, 1.)

d) Kako čednostno je bilo blago srce sv. Jožefa, razvidno je iz njegovega delovanja in obnašanja. S trudapolnim delom tesarstva se je potil od zore do mraka, da je mogel z neumorno delavnostjo pošteno preživeti družino in sebe. Ubogo, a pravično in vdan v božjo voljo je očetovsko skrbel za Jezusa in Marijo. Tako je bil skrben, da je bil pripravljen življenje za nju žrtvovati. Pri delu je bil tih in potrpežljiv. Nikoli ni bil čmeren ali nevoljen.

Iz njegovega govorjenja se je upazala prijaznost, v njegovih očeh se je lesketala dobrohotnost, na milem obrazu se je zrcalila

zadovoljnost in ponižnost. Iz srca je ihtela krotkost in skromnost. Sv. Cerkev uči: „Gospod ga je naredil posestnika svoje hiše, kneza in lastnika vseh svojih bogastev.“ Občudovati nam je ljubeznivo njegovo skrb. V Betlehem je vestno spremljal Marijo in prosil za njo prenočišča. Veliko sožalje je občutil z Devico Marijo, ker nista našla gostoljubnega sprejema. V ubožnem hlevčku je čuval pri jasliah novorojenega Zveličarja in na božje povelje je bežal v Egipt pred zalezovalcem kraljem Herodom. „Jožef je vstal in vzel dete in njegovo mater ponoči in je šel v Egipt. Ondi je ostal do Herodove smrti.“ (Mat. 2, 14—15.) Ni se zbal nevarnega daljnega pota, ni se prestrašil smrtnih nevarnosti. Po smrti Herodovi se je vrnil s sveto družinico v Nazaret in jo je oskrboval z vsem potrebnim, dokler je živel.

Vse čudapolne čednosti sv. Jožefa nam dokazujejo, da je bil pravičen v zaroki z Marijo in v družinskem življenju. Sv. Duh govori: „Jožef, njen mož, je bil pravičen.“ (Mat. 1, 19.) Njegovo pravičnost občudujejo vsi božji služabniki, zlasti njegovi veliki častilci ga visoko časte. Sv. Hieronim pravi: „Sv. Jožef je imenovan pravičen, ker je bil popoln v vseh čednostih.“ Resnično, popolnejšega svetnika v čednostih nima katoliška Cerkev, kakor je od Boga izvoljeni rednik sv. Jožef. Njegovo življenje in delovanje nam je dokaz, da ima v nebesih veliko moč in njegova priprošnja mnogo velja pri Jezusu in nevesti Mariji. Sveti Tomaž Akvinski trdi: „Sv. Jožef je prejel moč od Boga in pomaga v vsaki sili.“

Posnemajte in kličite, krščanski možje, sv. Jožefa na pomoč. On je vzor skrbnega očeta, marljivega delavca in pokornega služabnika. Krščanski očetje, skrbite za vaše družine po zgledniku sv. Jožefu. V vaših rokah je sreča družine. Na vaši vesti sloni blagor žene in otrok in poslov. Vam je Bog izročil kot svojim namestnikom dušno in telesno oskrbo domačih hiš. Ne zanemarjajte očetovskih dolžnosti, ne prezrite božje zapovedi v vzgoji otrok! Pod vašim pokroviteljstvom, pod vašim nadzorstvom živi družina in se pripravlja na večnost. Odgovornost vaša bo na koncu sveta velikanska. „Pravični, ki hodi v svoji preprostosti, bo srečne otroke za seboj pustil.“ (Preg. 20, 7.)

Krščanski delavci, kateri v potu svojega obraza toliko trpite in si z žuljevimi rokami trudite preživeti po zgledu svetega Jožefa svoje družinske ljubljence, ženo in otroke, ostanite potrpežljivi pri težavnih delih in bodite globokoverni v svetih

naukih. Predobrotljivi Bog milostno gleda na vas verne sinove in v neskončni pravičnosti in usmiljenosti vas ne bo pozabil. „Svoje delo storite pred časom in dal vam bo plačilo ob svojem času.“ (Sir. 51, 38.)

Ne bodite nejevoljni in nestrpni v svojih delavnicah in tovarnah, zakaj nezadovoljnost vam ure daljša in množi in onemogoči marsikatero delo. Sv. Pavel uči: „Vemo, da njim, kateri ljubijo Boga, vse k dobremu pomaga.“ (Rimlj. 8, 28.)

Ne žalite vi ubogi trpini po rudokopih vsemogočnega Boga, kateri v eni roki drži ogromne skale in velikanske rove podzemeljskega sveta. V ljubezni do njega verno živite in njegova nadnaravna sila vam bo v pomoč ob tihih grobovih vašega nesreč in grozot polnega dela. Sv. apostol Jakob piše: „Ni li Bog izvolil ubogih na tem svetu, da so bogati v veri in deležniki kraljestva, ki ga je Bog obljubil tistim, ki ga ljubijo.“ (Jak 2, 5.)

Očetovska ljubezen naj preveva vaše zakonske zveze z družino. Draga žena in ljubi otroci vam naj bodo srčno veselje in tolažba. Vlada naj po vaših družinah ljubezen, zvestoba in varčnost. „Bog je ljubezen in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem.“ (1. Jan. 4, 16.)

Krščanski služabniki in posli, kateri se noč in dan borite z življenjem za obstanek, ne pozabite na vašega ljubljénčka Jezusa. Tudi Jezus je služil sv. Jožefu in Mariji, služil je svetu, ki ga je v zahvalo pribil na križ. Bodite zvesti svojemu poklicu, ne strašite se dela, vstrajajte v pokorščini do predstojnikov in potrpežljivo prenašajte težave svojih del. Jezus kliče: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite, in ste obteženi in jaz vas bom poživl.“ (Mat. 11, 28.)

Jezus, vaš sotrpín, nosil je voljno težak križ na mesto bridke smrti vam v zgled, kako je ljubil stan pokornih služabnikov in poslov. Sv. Peter lepo opominja: „Hlapci bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čemernim. Ako dobro delate in voljno trpite, je to prijetno Bogu.“ (1. 2, 18—20.) Vaša dela bo Bog poplačal z nebeškim plačilom.

Častimo vsi velikega zglednika sv. Jožefa, ki je celemu svetu v pouk in v spodbudo svetega življenja, marljivega delovanja in srečne blažene smrti. Amen. *Alojzij Kramaršič.*

Praznik Marijinega oznanenja.

Marija — vzornica ženskemu spolu.

Glej dekla sem Gospodova: zgodi
se po tvoji besedi, Luk. 1, 38.

Danes praznujemo veliko skrivnost včlovečenja Sinu božjega. Kako naj ne bi sveta Cerkev slavila tega prevažnega dogodka, največjega v svetovni zgodovini, na katerega so čakali in po katerem so hrepeneli narodi tisočletja? K skrivnosti božjega včlovečenja pa spada nujno oseba blažene device, brez katere bi se božji večni sklep o odrešenju sveta ne mogel izvršiti. Po pravici je imenoval nadangel Gabriel Marijo milostipolno, blaženo med ženami zaradi visoke časti, do katere je bila povzdignjena, in zaradi katere jo je in jo bo slavil vesoljni svet. Kajti le po božji milosti je bila od vekomaj zato odbrana, le po božji milosti je bila ohranjena brezmadežna nevesta Sv. Duha. Zato je že od nekdaj imenovala Cerkev Marijo sveto Devico, saj jo je blagoslovljeno nazvala že njena teta Elizabeta. Da, če je bila Marija polna milosti, potem je bila tudi polna čednosti in svetosti. In če je Bog storil ž njo velike reči, potem je tudi Bogu storila Marija velike reči. Marija nam sije kakor svetla zvezda vsem, posebno pa ženskemu spolu. Nekaj krasnih potez njenega blagega srca nam riše današnji evangelij, druge njene prelepe čednosti so pa popisane na drugih straneh evangelija. Premišljajmo Marijo — kot vzornico ženskemu spolu.

Moje besede veljajo danes predvsem vam, dekletom in materam; pa tudi drugim moje besede ne bodo, upam, zastonj. K temu premišljevanju pa nam izprosi ti, blažena Devica, prva svojega spola, ti hči iz Davidove rodbine in mati Najvišjega, milost svojega Sina in pomoč Svetega Duha!

I. Marija je najprej vzor ženskemu spolu vsled svoje brezmadežne srčne čistosti. Angel jo je pozdravil z besedami: „Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena ti med ženami.“ Tak pozdrav iz takih ust je pretresel nežno, deviško srce Marijino; mislila je, kaj pomeni to pozdravljenje. In ko ji je angel napovedal, da bo sina dobila, kako se je obnašala Marija? Ali je takoj brez premisleka, hitro bila zadovoljna? O ne! Ona se boji za svoje devišтво, zato vpraša, kakor se modri,

čisti devici spodobi, modro in previdno: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“ Ona ni dvomila, verjela je, kar ji je angel oznanil, le bala se je za svoje devišstvo, le vprašala je, kako se bo to pri njej zgodilo, ki je devica in hoče devica ostati in ki svojega devišstva ne da za nobeno drugo še tako visoko čast. O predragi! v takem svitu, v takošnji lepoti stoji pred nami čistost Marijina! Pa taka je morala biti, ker je iz nje vzel Kristus, najčistejši, najsvetejši, svoje meso in kri.

Ta deviška čistost, ki je pri Mariji tako lepa, je pri ženski podlaga drugim čednostim. Ali nas ne uči tega izkušnja? Vsaka čednost se lahko razvije v ženskem srcu, dokler je čisto in nedolžno. Ravnotako pa vse dobro hitro izgine, če dekle nedolžnost izgubi; tedaj postane sposobna za vsako pregreho. Vsaka beseda, vsak opomin je potem zastonj. Z izgubljeno nedolžnostjo so izginile tudi vse druge čednosti. Resnica je, da svet propadlo žensko ostreje sodi kot propadlega moškega. Ne opravičujem nikogar, ampak po pravici svet obsoja ženske, ki služijo še zapeljevanju drugih. Ženska mora na čistost svojega srca bolj paziti, kakor moški. Kajti to, kar čednost pri moškem samo v nevarnost spravi, to je že smrt za žensko dušo. Zato je pa tudi Bog obdaril žensko z veliko večjo sramežljivostjo. O obdržite to čednost, sveto sramežljivost, in z njo vred boste ohranile tudi svojo čistost! To bodi vaš najdražji zaklad, najlepše oblačilo, katerega ne prodaste nikomur za nobeno ceno!

II. Marija je lep zgled ženskemu spolu, ker je imela zmisel za lepo, skrito, domače družinsko življenje. Kajti le nekaj izbranih oseb ima poklic, svet zapustiti, v samostanu živeti in le za nebesa delati. Marijo pa vidimo, kjerkoli govori o njej sveti evangelij, v domačem krogu, vedno v obližju svojih dragih; in tem više moramo to ceniti, ker vemo, da je bila iz kraljeve rodbine, in da je bila izbrana k izvanredni časti matere Mesijeve. Angel ji je naznanil, da bo njen sin — sin Najvišjega imenovan, da mu bo dal Bog sedež Davida njegovega očeta, da njegovega kraljestva ne bo konca. Kako odlikovanje! Kako lahko bi se prevzela, zapustila mestce Nazaret, zapustila revnega delavca sv. Jožefa in šla v druge kraje, v boljše razmere. Pa Marija tega ni storila. Ravno v tej borni hišici spozna voljo božjo. Šla je k svoji teti Elizabeti in ji razodela svojo brezmejno srečo; v domači revni hiši pri ubogem rokodelcu je živela preprosto in skrito kakor skrbna gospodinja in dobra ljubeča mati.

In te svoje revne hišice ni zapustila, dokler njen Sin ni začel javno delovati. Ko je pa Jezus zapustil ta svet in šel k svojemu Očetu v nebesa, je šla Marija zopet v preprosto hišo, kjer je zanjo skrbel sv. Janez. Kakšen zgled — ženskemu spolu!

Dandanes zahteva povsod ženski spol iste pravice, iste službe, kakor moški. A izkušnja nas uči, čimbolj se ženska odtegne delokrogu, ki ga ji je Bog določil, čimbolj gre v javnost, tembolj zanemarja svoje dolžnosti kot žena, mati in gospodinja, tem slabše jih izpolnjuje.

Možu je Bog odločil javno delovanje, nežni spol je pa hotel obvarovati valov, s katerimi se mora mož v javnosti boriti, ter jo skriti pod varno streho domače hiše. Zdaj spoznate, krščanske žene, kaj je vaš pravi poklic, vaša prva dolžnost. Na strani onega, ki ti ga je Bog izbral in izvolila tvoja prosta volja, moraš skrbeti za domače potrebe; z zvestobo in ljubeznijo moraš streči svojemu možu ter deliti z njim vesele in bridke ure; skrbeti za nedolžne duše tvojih otrok, da jih k Bogu nazaj pripelješ, od katerega si jih prejela, v svoji domači hiši najti vso svojo srečo in veselje — to, krščanska žena, je tvoj poklic! Brez sijaja, težaven, skromen je tvoj poklic, ali pa ni važen in odgovoren? In koliko koristnega in lepega v svojem stanu lahko dosežete, krščanske žene! Od vas je odvisen red, snaga, blagostanje družine. „Modrost žensk hiše zida,“ pravi sv. pismo. Od vas je tolikokrat odvisen mir, zadovoljnost in ljubezen v hiši. Krepostna žena vsem deli mir, ki ga ji je Bog podelil v njeno srce, in če žena nima moža kaki strasti, recimo pijači vdanega, potem je ona kriva, če ni miru v hiši. O kako silno lahko vpliva dobra krščanska žena na svojega moža! O koliko mož, ki so dosegli visoke stopinje, se ima zahvaliti svojim ženam, da so jih skrbno vodile in z ljubeznijo spremljevale! Zato ima prav kraljevi pevec, ki pravi: „Kdo bo našel močno ženo? Njena cena visoko presega bisere.“ Zatorej, ohranite, krščanske žene, po zgledu Marijinem ljubezen do svojega poklica, ne ozirajte se na težave, nehvaležnost in bridkosti, ki jih morate pretrpeti. Težko je vaše delo, veliko vaše plačilo.

III. Marija je zgled ženskemu spolu s svojim mirnim in tihim delovanjem. Tiho, mirno in blago srce spoznate v njej, kjerkoli slišite kaj iz njenega življenja. Če jo opazujete v hiši Nazareški, ko jo angel pozdravi in ona prestrašena pravi: „Kakšno je to pozdravljenje?“ ali pa če jo gledate na gori Kal-

variji pod križem svojega Sina, zatopljeno v morje bolečin — vselej jo vidite mirno, tiho, vdano. Ta ljubezen do miru in tihote je najlepša dragocenost ženske duše. Kakšna je žena brez tega miru, brez potrpežljivosti, vdanosti, brez prijaznosti in ponižnosti? Po tem svetem miru hrepenite krščanske žene! Bog je vaša srca že tako ustvaril. Vaše srce je velikobolj mehko in nežno, kot moško, vaše oči so velikoprej solzne, vaše srce velikobolj čuteče in sočutno. Mirno in tiho uživajte svojo srečo, in ta vaša sreča bo tem večja, čim bolj se boste ogibale hrupnega veselja in v svoji domači hiši iskale cele svoje sreče. Mirno in vdano prenašajte vse svoje bridkosti in prav gotovo si jih boste olajšale. Mirno in tiho vplivajte na svoje drage, ki jih imate okoli sebe. Strogost se spodobi možu, tebi miloba! Koliko več moči boš imela do svojega moža, ako bo on v vsaki tvoji besedi spoznal globočino tvoje mehke duše, in se bo prostovoljno vdal tvoji ljubezni, ne pa tvoji trmi, osornosti, jezi, vpitju. In koliko več boš dosegla, krščanska mati, pri svojih ljubih otrocih, ako boš njihova nežna srca zase pridobila z milobo, kakor pa da bi jih odtujila s svojo sirovostjo in kletvijo. Vam krščanske matere, posebno veljajo besede Zveličarjeve: „Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.“

IV. Marija je pa tudi zgled ženskemu spolu s svojo živo p o b o ž n o s t j o. Marijino srce je bilo tempelj božji, prava, sveta pobožnost je vladala v njeni duši. Ta pobožnost odseva iz njenih besedi: „Glej dekla sem Gospodova“ in pa iz njene prekrasne pesmi: Magnifikat; to pobožnost je dejansko pokazala, ko je svoje 12 letno dete peljala v tempelj in pa ko je stala pod križem svojega Sina, kjer so ga zapustili skoro vsi njegovi učenci. Povsod se kaže Marija kot močna, pogumna, bogaboječa, globokoverna žena in je tudi v tem oziru svojemu spolu v prelep zgled.

Človek, ki nima vere, je velik revež. Prav posebno revno in nesrečno pa je srce žene, ki pride tako daleč, da nima nobene vere več. Ali je mogoče, da bi žensko srce vere ne pogrešalo? Ali bi bilo mogoče si ohraniti najlepši kras in največji ponos ženskega spola, sveto čistost, brez vere? In dandanes pri tolikih nevarnostih in izkušnjavah?

Tih in omejen je delokrog, ki vam ga je Bog odločil, krščanske žene; ali težke so vaše dolžnosti. Če jih izpolnite, vam svet ni hvaležen, hvaležni vam mnogokrat še tisti niso, ki so od vas največ dobrot prejeli, vaši lastni otroci. Izgubiti bi

morale veselje do dela, ko ne bi imele žive vere v onega, ki vse vidi, vse poplača, ko ne bi iskale pomoči pri njem, ki pozna naše srce, ko ne bi zajemale moči iz milosti, ki vam jih ponuja sveta Cerkev. Ko bi te žive vere ne imele, tedaj bi morale omagati, ko vam svet tako bridko plačuje vaše dobrote, ko vas strašijo dolžnosti, ki jih imate kot matere in gospodinje in večkrat tudi kot uboge vdove. Zato posebno ve potrebujete žive vere. Omika in izobraženost, telesna lepota in lepa obleka — vse to je le zunanje in minljivo; strah božji, dušna lepota — to je vaša krona, vaš najlepši kras. „Goljufiva je prijetnost, in prazna je lepota; žena, katera se Gospoda boji, ona bo hvaljena.“ Naj vas pogled na blaženo Devico in Mater pokrepi in ojunači! Potem boste posnemajoč njen zgled tudi ve imenovane srečne med ženami, milost boste našle pri Gospodu, njegov mir bo vladal v vaših srcih, dokler boste hodile po tem svetu izkušnjav in trpljenja, na onem vas bo pa sprejela nebeška Mati ter vas peljala pred svojega Sina, v katerega ste verovale, da prejmete plačilo za svoje delo. Amen.

Ivan Baloh.

Četrta postna nedelja.

1. Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove.

IV. Pilat.

Moj pravični pa iz vere živi.
Hebr. 10, 38.

Neovrgljiva resnica je, da življenje, prej še tako pregrešno in propadlo, ne more zabraniti vhoda v nebesa, ako sodeluje spokornik z milostjo božjo. Dokaz temu sta nam Marija Magdalena in Peter. So pa ljudje, ki se za milost božjo in za življenje po veri ne menijo in pravijo, da človek le pošteno živi, naj potem li kaj veruje ali ne in, četudi zanemarja krščanske dolžnosti, ne more biti zavržen. Zgodovina trpljenja Gospodovega nam pa jasno pove, da so te vrste poštenjaki, ki ne živijo po veri in z milostjo božjo nočejo sodelovati, na krivem potu. Med osebami, ki jih srečamo pri premišljevanju Jezusovega trpljenja, najdemo moža, ki je navidezno pošteno živel, pa vendar ni našel milosti pri Bogu, je pozneje obupal in se pogubil. To je

Poncij Pilat. Malo let potem, ko je v Jeruzalemu, v tamošnji rimski sodnji palači, izrekel najkrivičnejšo obsodbo, se je vrgel kot samomorilec z visokega skalovja na južnem Francoskem v propad in je mrtev obležal. Zadela ga je kazen, ker je resnico tako zaničljivo zavrgel in ni hotel sprejeti milosti božje in sodelovati z njo, ko se mu je ponujala.

Predragi, prepričan sem, da vam je zveličanje duše drago nad vse, zato rej naj vas nikdar ne slepi navidezno pošteno življenje onih, ki so kot Pilat mrzli do Kristusa in se branijo resnice, kajti četrta točka premišljevanja o naši izvolitvi se glasi: Naj je kdo navidezno še tako dober, še tako ljubezniv in naj se še toliko odlikuje po svojih naravnih vrlinah, on ne bode zveličan, ako ne veruje ali noče po veri živeti.

Moj pravični pa iz vere živi (Hebr. 10, 38). Ne v predrznem zaupanju nase in svoje naravne vrline, marveč v ponižnosti in v živi veri iščimo svoje zveličanje! Premišljujmo 1. Pilata in 2. novodobne Pilate. —

1. Priznati moramo, da je imel Pilat lepe naravne lastnosti; on je bil delaven uradnik in zavzet za pravico. Farizeji in pismarji so Jezusa dolžili, da hujska ljudstvo k upor, da se imenuje kralja, da brani cesarju davke dajati. Pilat Jezusa zasliši, pa hitro spozna, da govori tu farizejska zavist in da je zatožba neopravičena. Ni mogoče, tako on sklepa, da bi branil Kristus davke dajati, saj je rekel Herodijanom, da naj dajo cesarju, kar je cesarjevega; nadalje, da bi on zapeljeval ljudstvo in hrepenel po kraljevi kroni, ko vendar ljubi uboštvo in je zbežal, se skril, ko ga je hotelo ljudstvo za kralja izvoliti. Ne upa se ga obsoditi in privoliti v prelivanje nedolžne krvi, zato reče velikim duhovnom in množici. „Nič krivičnega ne najdem nad tem človekom“ (Lukež 23, 4) — in zopet: „Pripeljali ste mi tega človeka kot zapeljivca ljudstva; in glejte, vpričo vas sem ga izprašal in nisem našel nobene krivice v tem, česar ga tožite. Pa tudi Herod ne; zakaj poslal sem vas k njemu, in glejte, nič smrti vrednega ni bilo najti nad njim“ (Lukež 23, 14 in 15) — in zopet: „Glejte! pripeljem vam ga vunkaj, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice“ (Janez 19, 4). — Imel je Pilat tudi mehko in usmiljeno srce in si je prizadeval, da bi bil nad Jezusom, ko je bil bičan in je nosil trnjevo krono na glavi, vzbudil pri druhali sočutje, rekoč: „Glejte, človek!“ (Janez 19, 5).

To so nekatere zares lepe lastnosti Pilatove, ki vzbujajo neko spoštovanje do njega. A s čim je vendar zakrivil, da se je pogubil?

Odgovor nato vprašanje najdemo v evangeliju sv. Janeza. Pilat je spoznal, da je Jezus nekaj posebnega, nadzemeljskega, zato ga je vprašal: „Tedad si ti kralj?“ Jezus je odgovoril: Ti praviš, da sem jaz kralj. Jaz sem v to rojen, in sem v to prišel na svet, da pričam o resnici. Vsak, ki je iz resnice, posluša moj glas.“ (Janez 18, 37). — Po teh besedah Gospodovih stopi na dan slaba stran Pilatova, ki je tudi zakrivila njegovo pogubo. Pilat je domišljav, prevzet in noče razumeti, kar je ravno slišal, zato vpraša zaničljivo: „Kaj je resnica?“ (Janez 18, 38). — Hotel je s tem reči, kaj mene briga resnica! Mene deželnega poglavarja, mene cesarskega namestnika, imenitnega in slavnega moža, naj bi kdo učil, kaj je resnica? Zadostuje, da izvršim svoje uradniške dolžnosti, žrtvim dostojno, ne kradem; za drugo se ne menim, posebno ne za kake verske sanje, za resnico, ki bi utegnila še celo delati mojemu svobodnemu življenju napotje.

S takim nastopom je pahnil Pilat milost božjo od sebe, ki mu je bila že tako blizu, in nakopal si jezo zasmehovanega Boga. Prevzet Rimljan se je mrzlo vrnil od resnice, a v tem hipu ga je obšel strah in napolnila bojazen. Prestrašil se je grožnje, ki so jo začeli ponavljati Judje: „Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj“ (Janez 19, 12). Dozdevalo se mu je, da ga že hočejo tožiti rimskemu cesarju, da ni njegov prijatelj, in potem pade on v nemilost in zgubljen je. Ta strah pred ljudmi je Pilata naglo spremenil; prej tako srčen, sedaj bojazljiv; prej pravičen sodnik, sedaj se je pa njegova pravičnost izpremenila v brezpomembno ceremonijo umivanja rok, da postane iz sodnika — morilec, kar je tem groznejše, ker je Pilat, prepričan o nedolžnosti, krivično obsodil Jezusa v smrt.

II. Ker Pilat ni veroval, se je pogubil. Že po preroku Jeremiju je govoril Gospod: „Modri naj se ne hvali s svojo modrostjo, in močni naj se ne hvali s svojo močjo, in bogati naj se ne hvali s svojim bogastvom, temveč, kdor se hvali, naj se hvali s tem, da mene pozna in vé, da sem jaz Gospod“ (Jerem. 23, 24). In v novem zakonu beremo: „To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, katerega si poslal“ (Jan. 17, 3).

Reka Donava je po nekaterih mestih deroča. Pred nekaj leti sta vesljala po njej dva moža in dospela do prav nevarnega

mesta. Čoln se preobrne, oba sta v vodi in v veliki nevarnosti, da se potopita. K sreči ju vidi na bregu nekaj ljudi. Vržejo jima v pomoč dolgo vrv, da bi se po njej rešila. V tem hipu priplava po vodi mala deska. Eden ponesrečencev prime za vrv in je bil rešen, tovariš njegov pa je zgrabil pomotno za desko in boreč se z valovi drvil ž njo naprej, dokler ga ni zapustila moč in je utonil.

Predragi! ona rešilna vrv pomenja sv. vero, katera nas združuje z Jezusom. Držimo se je, živimo po njej, ona je naša rešitev. Nasprotno pa, kdor se naslanja na deščico svojih naravnih lastnosti, svojih naravnih vrlin, svoje poštenje, svoje dobro ime, svoje znanje . . ., za vero se pa ne meni, on je za večnost izgubljen. Žal, da je takih novodobnih Pilatov najti povsod.

O, kako dober nam je Gospod in skrben za naše zveličanje! V svetih zakramentih se vedno pretaka njegova Rešnja kri, pa kako lenih je toliko ljudi, da bi čistili v njej svoje duše; še celo najdejo se, ki to presveto Rešnjo kri v sv. zakramentih naravnost prezirajo, zaničujejo, sovražijo. Kolika zloba!

Cesarja Konstantina se je lotila gobova bolezen. Zdravniki so že poizkusili vsa sredstva, toda nič ni pomagalo. Končno pridejo zdravniki nato, da bi pomagala cesarju kopelj v srčni krvi dojenčkov. Ko cesar o tem sliši, s studom zavrne ta nasvet. — Pa recimo, cesar bi se vdal in poslužil svoje moči, ter ukazal zaklati več nedolžnih dojenčkov in s tem rešil si življenje. O kako bi bile vpile in roke vile v neizmerni žalosti uboge, nesrečne matere! — In vendar bi bilo to grozovito dejanje vsaj toliko koristilo, da bi bil cesar dosegel zdravje. — Pa recimo dalje, cesar bi se bil kopal v otroški krvi, a zdravja ne dosegel, koliko večja bi bila potem žalost. Pa še več, cesar bi bil zahteval nedolžno otroško kri, napravil si kopelj, a kopati bi se ne hotel, marveč bi bil zaukazal v zbesnelem zaničevanju svojega lastnega in nedolžnih otrok življenja, da naj se nedolžna kri po tleh zlije in potepta . . ., potem vprašam, kdo naj bi opisal obup ubogih mater?

In vendar poznam ljudi, kristjane, katoličane, ki polivajo, raztresajo, z nogami teptajo veliko dragocenejšo kri, kakor je ona nedolžnih otrok. Nebeški zdravnik nam je napravil čudovito kopelj, in to pripravil iz svoje lastne srčne krvi. In to presveto kri zlorablajo, zaničujejo oni ljudje. Kdo so? Samopravičniki, novodobni Pilati, ki so vero zavrgli. Oni menijo, da ne potrebujejo ne cerkve, ne zakramentov, ne molitve. Čemu bi pač ho-

dili v cerkev, k izpovedi, saj nismo ničesar ukradli, nikogar umorili, tako govoré. Sodnije in državnega pravdnika se še boje. Boga nič, še celo bahajo se s svojim brezverskim življenjem, češ, mi nismo pobožnjaki, ne hodimo v cerkev, živimo po svoje, izpovedi ne poznamo, in vendar nam vest ničesar ne očita. So pač slepci, ki tako govoré, kajti v resnici je Bog te prevzetneže ponižal, odtegnil jim svojo milost, odtegnil luč ter pahnil v temo, v kateri ne vidijo, kako globoko so se v raznih grehih pogreznili. Odprli naj bi sv. pismo in tam bi brali v listu sv. apostola Pavla Rimljanom (1, 26 — 31), kako Bog prepušča raznim strastem vse one, ki sami sebe povzdigujejo in na Boga pozabijo. — Seveda, ko bi to brali, bi v svoji slepoti še nadalje tajili in bahali se pred ljudmi, kako mirno imajo vest. Toda pride dan, ko bode postalo jasno, da so sleparili sebe in druge.

Predragi! Zarotim vas pri Zveličarju vaših neumrljivih duš, ne zanašajte se na zgolj naravne in človeške kreposti, ki človeka sicer opravičujejo pred sodiščem, sosedu in drugimi ljudmi, kajti vse to vam za večnost nič ne pomaga, ako Boga in njegove zapovedi zanemarjate, kakor to delajo Pilati naših dni. In naj bi ti Pilati navidezno še tako lepo živeli in bi jih svet slavil kot vzorne ljudi, ne dajte se slepiti, pobeljeni grobovi so, zunaj sicer lepo beli, znotraj pa polni gnjilobe in smradu, vedno bliže svoji pogubi. „Kdor ne veruje, bo pogubljen“, tako govori ljubi Jezus sam, in ravno tam: „Kdor pa veruje, bo zveličan“ (Marka 16 — 16).

Stopimo torej, dragi moji, vsi v duhu pod sv. križ, na katerem je izkrvavela za nas večna ljubezen, poklekimo in zdihnimo: „O ljubi Jezus, vemo, da nas ljubiš nad vse, s skesanim srcem prosimo te usmiljenja. Vlij v nas milost in moč, da bi ves čas svojega življenja vse verovali, kar si nam razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduješ verovati, vse v živi veri izvršili in s tvojo milostjo za svoje zveličanje sodelovali. Ne daj, da bi zaupali kdaj sami v sebe, marveč edino le v tvoje neskončno usmiljenje!“ Amen.

Ivan Lavrenčič.

2. O velikonočni izpovedi in sv. obhajilu.

Jezus je vzel kruhe, in je zahvalil
nebeškega Očeta, ter jih razdelil med
sedeče. Jan. 6, 11.

Pač nikdar ne bodo ljudje na Kranjskem popolnoma pozabili strašne noči po velikonočni nedelji l. 1895., ter ostalo bo zapisano v zgodovini Kranjske dežele, kako strašno se je tisto noč tresla zemlja, in da se je naredilo veliko milijonov škode pri cerkvah in hišnih poslopih. Pa še potem se je potres večkrat ponavljal in je strašil ljudi. Vrh tega je bila v onem letu bolj slaba letina in zlasti po nekaterih krajih veliko pomanjkanje in mnogotere nadloge so stiskale ljudi. Zakaj pa Bog pošilja take nadloge ljudem? Bog nas po velikih nadlogah k sebi kliče, in nam hoče zopet milostljiv in dobrotljiv biti, ako se iz vsega srca k njemu obrnemo. Bog udari, pa zopet ozdravi, kakor je za človeka potreba in prav.

Ako se pa hočemo iz vsega srca obrniti h Gospodu svojemu Bogu, ste nam potrebne posebno dve reči: hudo nagnenje in poželenje moramo krotiti in premagovati in pa svojo vest očistiti in se popolnoma z Bogom spraviti. Prva stopnja se zgodi s sv. postom in s pobožnim premišljevanjem Kristusovega trpljenja; druga stopnja pa se izvrši s čisto izpovedjo in vrednim svetim obhajilom. K temu nas sv. Cerkev opominja v svetem postnem času, k temu nas ona vabi in kliče, da bi postrgali stari kvas pregrehe in malopridnosti iz svojih src in bili novo testo pravičnega življenja; naj bi obhajali veliko noč ne v starem kvasu hudobije in malopridnosti, marveč v presnem kruhu čistosti in resnice, kakor uči sv. apostol Pavel. — In ravno o teh rečeh: o postu, velikonočni izpovedi in sv. obhajilu vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Prva dolžnost slehernega kristjana v sv. postnem času je dolžnost se postiti, ako ga ne izgovarjajo veljavni vzroki. Da bo pa naš post Bogu prijeten in nam v zveličanje, postimo se v duhu pokore, v žalosti nad svojimi grehi. Naj se posti oko nesramnih pogledov; uho naj ne posluša nespodobnih in drugih pregrešnih govorov; jezik naj ne preklinja, naj ne kvanta in naj ne jemlje bližnjemu dobrega imena; srce naj ne poželi

pregrešnih reči; roke in noge naj se zdrže vseh hudih del in stopinj. „Nič bi nam ne pomagalo, se postiti, zraven pa grešiti,“ pravi sv. Avguštin.

Ako pa slišimo malopridne kristjane cerkveno zapoved posta oholo zaničevati, in celo v nedopuščenih dnevih meso jesti, ne pohujšujmo se, temuč spominjajmo se besedi Kristusovih, ki pravi: „Kdor Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“

Ko se pa s svetim postom pred Bogom ponižujemo, in svoje hudo nagnjenje z zatajevanjem samega sebe premagujemo, moramo se tudi z Bogom popolnoma spraviti s sveto izpovedjo in z vrednim prejemanjem zakramenta presv. Rešenjega Telesa. To usmiljeni Bog od nas hoče in to nam tudi sv. mati katoliška Cerkev v četrti cerkveni zapovedi zapoveduje, rekoč: „Spovej se svojih grehov“ itd. Kako zveličavna, pa tudi kako potrebna je ta zapoved mile, pa tudi skrbne matere, svete katoliške Cerkve, ki želi, naj bi verniki prav pogostoma prejemali svete zakramente, pa tudi slabe in mrzle kristjane opominja, da naj ne pozabijo skrbeti za svoje zveličanje. Poslušajte torej, kako potrebno je to zapoved prav razumeti in zvesto spolnovati!

Ni ga pod solncem razen majhnih še nedolžnih otrok, ki bi mogel reči: „Jaz nimam greha.“ „In če pravimo, da greha nimamo, pravi sv. apostol Janez, lažemo in resnice ni pri nas.“ Greh pa je nevarna dušna bolezen, in tudi smrt, ako se smrtno pregrešimo. Dveh reči je torej nam grešnikom najbolj potreba: zdravila in nebeške, okrepčujoče jedi. Zdravilo nam je usmiljeni Jezus zapustil v zakramentu sv. pokore, ko je svojim apostolom rekel: „Prejmite Sv. Duha; katerim boste grehe odpustili itd.“ Nebeško jed pa nam je obljubil, ko je dejal: „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel; kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj. In kruh, ki ga bom jaz vam dal, je moje meso.“ In kar je Jezus obljubil, je izpolnil pri zadnji večerji, ko je kruh izpremenil v svoje telo in vino v svojo kri. — „O velika skrivnost, o ponižnost neizrekljiva, o usmiljenje nerazumljivo!“ pravi sv. Krizostom. „Stvarnik se revni stvari deli v živež, on, ki ima življenje sam v sebi, se umrljivemu človeku dá v hrano in pijačo! — Poglejte kristjani, to je velika in imenitna jed nebeškega kralja že na tem svetu, h kateri nas je povabil, da kot popotniki na zemlji ne omagamo.

Prvi kristjani so bili prav skrbni za dušno zdravilo in nebeško jed: po vsakem storjenem grehu so se brez odloga pokorili, pa tudi pri vsaki sv. maši, posebno ob nedeljah in slovesnih praznikih so zauživali presveto Rešnje Telo. Zato so bili pa tudi tako trdni v veri in kreposti, da jih niso mogli premagati ne meč, ne ogenj, ne železje, ne najgrozovitejše muke in smrt. Vse so premogli v Jezusu, ki jim je dajal moč. Zakaj so pa zdaj kristjani tako slabotni in omahljivi, da jih skoraj vsaka skušnjava na slabo nagne? — V tistem razmerju, kakor se je božja miza opuščala, je tudi sveta srčnost in gorečnost kristjanov pešala. — Da bi mlačni verniki popolnoma ne opuščali sv. zakramentov, je dala sv. Cerkev l. 1215. pod papežem Inocencem III. ostro zapoved s temi besedami: „Vsak verni kristjan obojnega spola, kakor hitro pride k pameti, naj se vseh svojih grehov postavljenemu izpovedniku najmanj enkrat v letu zvesto izpove in opravi naloženo pokoro. Tudi naj o velikonočnem času pobožno prejme presveto Rešnje Telo.“ Tako ne jaz — ampak sv. katoliška Cerkev govori, in vsem svojim vernikom, ki so pri pameti, zapoveduje, vsaj enkrat v letu se svojih grehov izpovedati, in o velikonočnem času vredno prejeti presveto Rešnje Telo. Ona pa tudi vsem nepokornežem žuga, da kdor tega ne stori, bo izobčen, in če v takem stanu umrje, ne bo imel cerkvenega pogreba, ker ni živel po naukih sv. Cerkve. Tak neverni kristjan je podoben suhi mladiki, ki se vinske trte, Kristusa, ne drži, in ni za drugega kot da se vrže v večni ogenj. Oh, naj bi ne bilo med nami takih zanikarnih kristjanov, takih suhih mladik, ki še enkrat v letu k izpovedi ne gredo in tudi velike noči z Jezusom ne obhajajo! Mrtvi so na duši, in sami sebe s svojo zanikarnostjo vržejo iz svete Cerkve. „Kdor se loči od božje mize, pravi sv. Ciprijan, se loči od večnega življenja.“ Sv. katoliška Cerkev takih za svoje otroke ne spozna in tudi zanje ne moli. Njih življenje ni v Kristusu, tudi njih vstajenje ne bo, ker je Zveličar obljubil obuditi na sodnji dan k večnemu življenju le one, ki uživajo njegovo meso. Ali ni strah in groza le misliti na toliko nesrečo?

Sveta Cerkev tudi želi, naj bi vsak vernik v svoji domači cerkvi vsaj o velikonočnem času prejel svete zakramente, če ne svete pokore, pa vsaj presveto Rešnje Telo. V domači cerkvi je pravzaprav za vas pogrnjena Gospodova miza, kjer se za vas posebno daruje sveta maša; pri domači cerkvi boste po smrti

počivali, in tu se bo tudi po vaši smrti za vas molilo. Nimajo torej prav taki kristjani, ki brez vzroka gredo v tuje daljne kraje za veliko noč opravljat izpoved in sveto obhajilo, kakor bi jih bilo doma sram najsvetejšega opravila, namesto da bi svetili drugim z lučjo svoje pobožnosti. Slabe ovčice so taki, ki brez pravega vzroka zapustijo svojega pastirja in svojo cerkev.

Pa tudi na poslednje dni velikonočnega časa svoje izpovedi ne odlašajte po grdi navadi slabih kristjanov. Skušnja uči, da oni, ki so pri velikonočni izpovedi zadnji, so po veliki noči v starih pregrehah prvi.

Sveta Cerkev tudi srčno želi, da bi verni kristjani ne le za veliko noč, ampak večkrat v letu, da, po možnosti večkrat na teden in tudi vsak dan prejemale presveto obhajilo, da bi s to nebeško hrano pokrepčani lažje skušnjave premagovali in poživljeni iz te tuje dežele srečno došli na dom nebeškega Očeta, kjer ne bodo več Jezusa le v podobah uživali, ampak ga gledali od obličja v obličje.

Za svoje zveličanje skrbni kristjan naj hiti k sveti izpovedi zlasti po vsakem smrtnem grehu, kajti večje nevarnosti na svetu ni, kakor v smrtnem grehu brez posvečujoče milosti božje živeti in nesrečno umreti. „Bodite pripravljeni, veli Jezus, ker ne veste ne ure ne dneva, kdaj Gospod pride in vas pokliče, da daste račun o svojem hiševanju.“ Pripravljen pa je tisti, ki živi v stanu posvečujoče milosti božje. Ako se hudo urežeš ali vsekaš, ne odlašaj do velike noči rano obezati. Vsak smrtni greh pa je smrtna rana, sveta izpoved je njeno zdravilo, poprej ko se spoveš, lažje se ozdraviš in poboljšaš. Kdor dolgo odlašaj, se težko kdaj ali celo nikdar ne spokori.

Skrbni kristjan se tudi malih grehov večkrat v letu v zakramentu sv. pokore očiščuje, da v večje ne zabrede, ker iz malih prirastejo radi veliki. „Ne zanemarjaj malih grehov, kakor bi ne bili hudo, pravi sv. Avguštin, in če te njih grdoba ne peče, naj te straši njih število.“ Pač bi bila nečedna hiša, ki bi se le enkrat v letu pometla, tudi naša duša ni čedna, ako se le o veliki noči očisti, in še tistikrat po navadi slabo. Slabo izprašuje vest tak kristjan, slab je kes njegov, težko se vsega izpove, in tako je zelo nevarno, da stori dvojni božji rop, pri izpovedi in sv. obhajilu.

Da se kaj takega ne zgodi, in da se velikonočna izpoved in sv. obhajilo vredno opravi, sveta Cerkev prav po materinsko

skrbi; zato zaukazuje velikonočno izpraševanje, pa nekateri — zlasti nekatere ženske se iz same nepokorščine temu odtegujejo. — Grešniki naj svoje hudobne navade zapustijo, in odpravijo pohujšanje: „Proč od te božje mize, kliče sv. Kri-zostom, vsi hudobni Judeži, tam ne sme biti noben hinavec, noben preklinjavec, noben tat, noben lakomnik, ali pijanec ali nečistnik.“ — „Naj človek sam sebe presodi, kliče sv. Pavel, potem naj je od tega kruha!“ — Naj torej vsakdo, ki je dozdej živel v hudih grešnih navadah, le te navade premaguje in zapusti, da ne bo prejel velikonočnega obhajila v sodbo in pogubljenje.

Ljubi kristjani! pogledjte, kako hitro nam teče naše življenje! Kakor kaplja na veji smo. Majhen veter potegne, pa nas ne bo. V materi črni zemlji bo naše truplo počivalo, duša pa v večnosti trpela, ali pa vesela uživala sveti raj, ako se pridno pripravljamo s pogosto vredno spovedjo in svetim obhajilom, ki sta zastava večnega življenja. Vsaka sveta izpoved in sveto obhajilo nam ima biti stopnja bliže svetih nebes, če se vredno opravi; ako pa slabo, nam je stopnja bliže pekla. Vsaka sveta velika noč, katero s prejetjem svetih zakramentov spodobno obhajamo, bodi nam postaja bliže nebeškega doma, kjer nam je usmiljeni Jezus pripravil prelep in srečen prostor, katerega vam vsem iz srca želim po milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa in po priprošnji preblažene Device Marije in sv. Jožefa. Amen. † J. Kerčon.

Prvi homiletični tečaj na Dunaju.

V dneh 14.—16. februarja t. l. se je vršil na Dunaju tridnevni homiletični tečaj, ki se ga je poleg štirih cerkvenih knezov (nadškof-koadjutor Nagl — Dunaj, škofje Rößler — Št. Hipolit, Fischer-Colbrie — Košice na Ogerskem, Schmid v. Grüneck — Chur) udeležilo do petsto svetnih in redovnih duhovnikov iz cele države, deloma tudi iz Pruskega, Bavarskega in Švice. Zunanji sijaj je dalo shodu nenavadno število izobraženih in priznanih strokovnjakov v teoretični in praktični homiletiki. Da se je tečaj, ki je bil zvezan z mnogimi ovirami in težkočami, tako lepo zvršil, je predvsem zasluga vseučilišnega prof. prelata dr. Swoboda.

Osnovna misel, okrog katere so se sukali referati, je bila: pridiga sedanjega časa in sv. pismo. Na prvem homiletičnem tečaju se je hotelo predvsem dati praktična navodila, kako na podlagi sv. pisma povzdigniti vsebino cerkvenega govora. Naloga prihodnjega tečaja naj bi bila, pokazati način, kako ublažiti tudi zunanjo obliko; vendar se je že na prvem tečaju posvetilo tudi temu vprašanju nekaj referatov.

Prvi govornik, p. Gatterer S. I. (Inomost), je v svojem govoru „**Sv. pismo kot vir za snov cerkvenih govorov**“ poudarjal velik pomen sv. pisma za pridige. Bolj kot kedaj je ravno danes potrebno, da cerkveni govornik črpa iz sv. pisma. Moderni čas, ki je na škodo drugim duševnim zmožnostim preveč enostransko razvil umsko izobrazbo, potrebuje trdnih in jasnih načel, potrebuje velikih misli. Z ognjevito besedo sv. pisma naj duhovnik vzbuja v praznih srcih plemenitost, ljubezen do najvišjih idealov. Ne toliko dobesečne citate kot vsebino, misli naj podaja duhovnik ljudstvu. — Težko je seveda odgovoriti na vprašanje, kje naj duhovnik pri vseh svojih vsakdanjih nujnih opravilih dobi še čas za študij sv. pisma. Tu se je nekaterim možem prakse, kakor je pokazala debata, zdel p. Gatterer preteoretičen, vendar so njegovi nasveti sprejemljivi in brez posebnih težav izvedljivi. Priporoča namreč za meditacijo perikope iz sv. pisma, za duhovno branje čitanje klasičnih homilij cerkvenih očetov. Predvsem naj se duhovnik dobro seznani z vsebino knjig, ki jih ima vsak dan v roki, namreč z vsebino brevirja in misala, ter naj večkrat vzame v roke rimski katekizem. V brevirju in misalu najde nebroj zlatih zrn, porabnih za cerkvene govore, v rimskem katekizmu pa je na podlagi sv. pisma zistematično in avtoritativno razložen ves krščanski nauk.

V razpravi „**Retorična oblika cerkvenega govora in sv. pismo**“ je msgr. Stinger (Linc) opozoril na usodepolno napako mnogih govornikov, podajati ljudstvu vzvišene verske resnice potom doktrinarno-intelektualističnega dokazovanja, ki navadno ne najde pota do srca poslušavcev. Uspešno sredstvo zoper to napako je v prvi vrsti šola sv. pisma. Govornik naj se gre učiti k prerokom Stare zaveze, kako verske resnice zaviti v lepe podobe in primere, k apostolom, zlasti k sv. Pavlu, kako dokazovati večne resnice krščanstva, predvsem pa naj gre v šolo k našemu Gospodu samemu, ki je nedosegljiv vzor

glede preprostosti, naravnosti, ljubeznivosti in nazornosti svojega govora; ne katedersko-suhoparne definicije, ampak globoke misli, večne resnice, preprosto pa jasno in krepko izražene, tvorijo vsebino Gospodovega govora.

Ker je splošno priznana resnica, da se je cerkveni govor povzdignil v tej meri, v kateri se je naslonil na sv. pismo, so trije predavatelji to praktično pokazali na velikih govornikih starega in srednjega veka. Dr. Donders (Münster na Westfalskem) je obdelal **Gregorija Nacianškega kot cerkvenega govornika**, privatni docent dr. Dorfmann (Dunaj) **Leona Velikega**. Oba dva cerkvena očeta sta postala slavna, ker sta zajemala snov in obliko svojih govorov iz sv. pisma. Vseučilišni prof. dr. Zahn (Würzburg) je pokazal v krasnem referatu „**Beseda sv. pisma v govorih mistikov**“, da se tudi srednjeveški veliki mistiki niso bali iti v šolo sv. pisma. Z ozirom na uporabo sv. pisma v svojih govorih se dajo Eckhart, Suso, Tauber staviti v isto vrsto kot cerkveni očetje.

Jako poučen je bil govor p. Röslerja C. SS. R. (Mautern) o „**Tematični pridigi in homiliji**“. Tematična pridiga in homilija ste enako stari; obe obliki je poznal že Kristus, od katerega so jih prevzeli apostoli. Od apostolskih časov do 12. stoletja je stala homilija vedno v ospredju. Z nastopom sholastike in njene intelektualistične smeri je prišla tematična pridiga kot zistematično obdelovanje krščanskega nauka do precejšnje veljave, vendar je zmagala nad homilijo šele v 17. stoletju, za časa velikih francoskih klasikov v govoru. Še dandanes prevladuje tematična pridiga, dasi se izkuša počasi zopet vpeljati homilijo. Pravilno bi bilo, da se ne zanemarija niti ena niti druga oblika govora. Tematična pridiga in homilija niste tekmovalki, temveč ena drugo dopolnjujeta, zato je treba obe gojiti.

Po soglasni sodbi navzočih duhovnikov je tečaj dosegel višek v govoru p. Kolba S. I. (Dunaj) o „**prednašanju in napakah prednašanja**“. Z ozirom na to, da ima cerkveni govor namen, „ut veritas pateat, placeat, moveat“, je znani in izkušeni govornik nad vse zanimivo in praktično pokazal, kaj se glede teh treh točk zahteva od govornika. Poudarjal je, da se dandanes premalo pazi na gimnastiko ustnih mišic, na vajo v pravilni izgovarjavi besed in stavkov, kar ima za posledico, da je govor nerazumljiv. Da ljudem govor ugaja, da govornik ljudi takorekoč priveže na svoj govor, mora kazati spoštovanje do resnice, do

hiše božje, do poslušavcev. Govor naj bo torej resen, preprost, dostojanstven. Telesna zgovornost je pogoj, da govor ljudem ne ugaja samo, ampak da jih gane, da jim seže v srce. Od govornikovega nastopa, od njegovih kretenj, sploh od njegovega zunanjega izraza je odvisen ves učinek govora. Govornik naj vedno ohrani naravno dostojanstvo, a rajši naj bo ljubežnejši kot preresen.

Važno vprašanje je obdelal vseučilišni prof. dr. S w o b o d a v referatu „**Govorniška samostojnost in študij sv. pisma**“. Samostojnosti je dandanes premalo, zato manjka v pridigi pravega izraza, preprostosti, zrelosti. Govornik, ki ima čas, predelati produkte drugih, ima tem več časa, samostojno zamisliti cerkveni govor. Ne manjka časa, ampak zaupanja v sebe, v lastno moč. Govori drugih se dajo sicer lepo govoriti, a kdor želi tudi dobro govoriti, mora najprej z dobro pripravo, z molitvijo, s premišljevanjem sebe ogreti, ganiti, t. j. samostojno premisliti govor. Pridiga bo učinkovala, če bo govornik snov sam izbral, predelal, razdelil. Tuje pridige so nenaravne, govorniku le navidezno prikladnejše, v resnici pa mnogo težje in nadležnejše kot samostojno izdelane. Koristno je vsekakor, učiti se na velikih govornikih, toda potrebno je, vsakemu govoru vtisniti lastno individualnost.

Slovenec dr. S o m r e k (Maribor) je predaval o „**zistematiki v izbiri pridizne vsebine z ozirom na uporabo sv. pisma**“. Pravi uspeh se doseže s cerkvenimi govori tedaj, če v govorih ne vlada nered, ampak govornik obdeluje verske resnice po gotovem zistemu in se pri tem ozira zlasti na katekizem in sv. pismo. Govornik je tudi praktično dobro pokazal, kako se da to izpeljati.

Dva govornika sta opisala življenje in homiletično delovanje dveh slavnih govornikov dunajskega mesta iz prve polovice 19. stoletja. P. I n n e r k o f l e r C. S. S. R. (Inmost) je v govoru „**Klement Marija Hofbauer kot cerkveni govornik**“ naslikal Hofbauerja kot „a p o s t o l s k e g a“ govornika po besedah sv. Pavla v 2. pismu do Timoteja: „Praedica verbum, insta opportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina“ (4, 2). Vseučilišni prof. dr. W o l f s g r u b e r O. S. B. (Dunaj) pa je podal natančno in zanimivo sliko dvornega govornika V e l t h a, učenca Hofbauerjevega, kot homileta.

V govoru „**Organizacijska vprašanja**“ je vseučilišni prof. dr. G l a t t f e l d e r (Budimpešta) izrazil željo, naj gledajo

merodajni krogi na to, da se po teoloških fakultetah in diecezanskih seminarjih čimprej ustanove posebne stolice za homiletiko.

Tečaj je zaključil vseučilišni prof. dr. Köck (Gradec) z referatom „O homiletičnem časopisju“. Kaj mora nuditi homiletičen časopis? Več kot zbirko pridig. Teoretično naj se obdelujejo homiletična vprašanja in na dobrih govorih naj se pokaže, kako so teoretični principi v praksi izvedeni. Dobro je, če se oddelki sv. pisma razlagajo s posebnim ozirom na njih homiletično uporabo (homiletična eksegeza). Razlagi naj se dodajo dispozicije in osnove za cerkvene govore. Če prinaša časopis izdelane pridige, naj bodo te res dovršene. Poučne bi bile kratke biografije slavnih cerkvenih govornikov. Našim govornikom bi se s tem odprl pogled v delavnice velikih mojstrov besede in uporabe sv. pisma v govorih. Časopis naj prinaša dobre kritike homiletičnih ali takih del, ki so s homiletiko v zvezi.¹

Rezultat vseh predavanj na tem sijajno uspelem tečaju bi se dal strniti v tele tri točke:

1. cerkveni govornik naj izkuša prodreti v duha sv. pisma, da bo mogel ljudem verske resnice s pravim uspehom razlagati;

2. navduši naj s svojimi govorii vernike, da bodo radi čitali sv. pismo;

3. zunanje oblike in jezika cerkvenih govorov naj se duhovnik uči v sv. pismu. *Andrej Snoj.*

¹ Uredništvo „Duhovnega Pastirja“ se pač zaveda, da list še ne izvršuje vse svoje naloge. Vzrok temu je v prvi vrsti premajhen obseg „Duh. Pastirja“, ki ga pa z ozirom na število naročnikov ni lahko povečati. Skrbeti moramo, da izvršujemo predvsem poglobljeno nalogo. Kot edini slovenski homiletični list moramo zbirati govore, ki so dovršeni po obliki in vsebini, ker bi sicer ostali pozabljeni in bi se o napredku slovenske homiletične književnosti sploh ne moglo govoriti. Tudi se mnogo modernih pridobitev za razvoj govorništva da uspešneje pokazati na dobrih pridigah, kakor bi se to moglo pojasniti v razpravah. Lastnosti, ki jih n. pr. morajo po zahtevi znanega pridigarja msgr. Stingerja imeti cerkveni govori (gl. Duh. Past. str. 143), so lepo razvidne iz pridig imenovanega govornika. Preč. g. dekan in deželni poslanec Ivan Lavrenčič, ki je deloma po njegovih govorih priredil letošnje postne pridige, je dodal tudi še mnogo prednosti slovenskega govorništva in je tako združil posnemanja vredne vzore tuje in domače homiletike. — Sicer pa bomo poskrbeli, da pride tudi teoretični pouk o govorništvu v listu na vrsto.

Pogled na slovstvo.

A.

Knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1910. (Nadaljevanje.)*

1. **Zgodbe sv. pisma.** Slovencem pričel razlagati dr. Frančišek Lampe. 16. snopič. Spisal dr. Janez Ev. Krek. Str. 769–896.

Prekrasna in najbolj koristna knjiga, kar jih je izdala Družba sv. Mohorja, bo kmalu popolna. Ko z veseljem naznanjamo novi snopič, naj predvsem z zadoščenjem omenimo, da je družbeni odbor sprejel „Zgodbe sv. pisma“ zopet med redne družbene knjige. Izvršil je to, kar je želel „Duh. Pastir“, ko je pisal (1909, str. 522): „Nikakor nam ne ugaja odborov sklep, da se bodo „Zgodbe sv. pisma“ dajale samo naročnikom, ki jih izrečno žele. Po našem mnenju je dolžnost slavnega družbenega odbora skrbeti za to, da imenovana knjiga pride v kolikor mogoče velikem številu med ljudstvo. Le v korist Družbe bo, če odbor svoj sklep izpremeni.“ Letošnje leto (1911) dobe zopet vsi člani „Zgodbe sv. pisma“ kot redno društveno knjigo. Društveniki, ki novo vstopijo, si prejšnje zvezke lahko dokupijo, da bodo imeli celotno delo.

V 16. snopiču „Zgodb sv. pisma“ nadaljuje dr. Janez Ev. Krek razlago svetopisemske knjige „Dejanje apostolov“. Ona spretnost v razlagi, ki smo jo občudovali pri prejšnjih snopičih, se opazuje tudi v tem zvezku. Pisatelj ima izredno sposobnost, da se zna uživati v vse dogodke in okoliščine in nam jih poda s tako jasnostjo, da se nam zdi, kakor bi se vse vršilo pred nami. Prične se 16. snopič s popisom Pavlovega bivanja v Cezareji. V tem mestu je bil apostol narodov dve leti v ječi. Ker je hotel biti sojen od cesarja samega, so ga prepeljali v Rim. Tudi tukaj je moral dve leti ostati; užival je pa toliko prostosti, da so mogli prihajati k njemu Judje in neverniki in poslušati njegove nauke. Ko je bil prost (l. 63.), je šel na Španško oznanjat sv. vero, potem pa zopet v vzhodne kraje, na Kreto, v Malo Azijo in na Grško. Ondi se je v Korintu sešel s sv. Petrom, ž njim šel v Rim in ž njim tudi umrl za Kristusa (l. 67.).

Večji oddelek 16. zvezka „Zgodb sv. pisma“ pa obsega razlago listov sv. Pavla. Sedaj bode tudi slovensko ljudstvo moglo s pridom brati pisma velikega apostola narodov. Njegovo življenje, delovanje in njegov veliki pomen nam je že temeljito opisal prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik v knjigi „Sveti Pavel, apostol sveta in učitelj narodov“ (3. izdaja. V Mariboru, l. 1904. Gl. Duh. Past. l. 1904., str. 257.) Ta knjiga se tako odlikuje po bogati vsebini in dovršeni obliki, da bi bil nanjo po pravici ponosen vsak narod. Sedaj nam je pa profesor dr. J. Ev. Krek tudi dela sv. Pavla tako mojstrsko razložil, da bi težko našli v drugih slovstvih tako vsestransko popolno, obenem pa poljudno razlago. V 16. snopiču je prišla na vrsto razlaga teh-le Pavlovih listov: 1. Obeh listov kristjanom v Solun, 2. Galačanom in 3. prvega in drugega lista Korinčanom. Zanimiva je razlaga obeh listov Soluncem, zlasti so dobro razloženi glavni nauki v pismih: o koncu sveta, splošnem vstajenju in Gospodovem prihodu k splošni ali poslednji sodbi. Z vidno vnemo razlaga učeni

* Glej Duh. Past. 1911, str. 51.

pisatelj list do Galačanov, kjer sv. Pavel opisuje po Kristusu nam pridobljeno svobodo in slika razmerje nove in stare zaveze. Posebno je poučna razlaga listov do Korinčanov, ki naj bi pripomogla čitateljem, da bi se navzeli pravega cerkvenega duha.

Ker moramo duhovniki zlasti skrbeti, da se ljudstvo seznani s sv. pismom, zato ne moremo nikoli dovolj priporočati „Zgodb sv. pisma“, po katerih bo naše ljudstvo dobro spoznalo svete knjige. Govorimo o sv. pismu in o „Zgodbah“ na prižnici, v Marijinih družbah in tudi v naših društvih.* A. S.

2. Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1911. Vsebinska letošnja koledarja je prav mnogovrstna: članki so kratki in jedrnat in vsled tega mnogoštevilni. Koliko v resnici blažilnih in poučnih spisov najde lahko prostor v tej knjigi, ki ostane na mizi skozi vse leto skoraj v vsaki slovenski hiši. Zato smo se med drugim zelo razveselili koledarja, ko je lani (1910) na straneh 30., 74. in 81. nastopil proti silnemu zlu, ki tako pogubonosno zasega v socialno in gospodarsko življenje našega ljudstva, proti alkoholizmu. Le žal, da nam je to odkritosrčno zadovoljnost in veselje pokvaril lani in tudi letos inserat na drugi ovojni strani, na katerega Družba sv. Mohorja v resnici ne more biti ponosna in ji nikakor ni v čast.

O posameznih spisih nekaj odkritosrčnih besedi! O Benetkah je podala družba pred leti daljši spis z več slikami. Ta je bolj površen; ne omeni n. pr. znamenite cerkve Maria della Salute ali otoka Lido. Slog je poljuden. — Povest v verzih: Jurko pastirček je nekaj bolj novega po obliki. V njih se razodeva grdoba skopuštva in lepota milosrčnosti. — Pa bo marsikdo menda raje bral drugo povest Pregeljevo v prozi „Brata“, v kateri kaj izrazito kaže pogubno strast igre za denar, ki je poleg alkohola že marsikoga pripravila ob vse. — Nikolaj Šubić Zrinjski je v prvem delu manj zanimiv, a v drugem se zgodovinsko resnično pokaže izreden zgled požrtvovalnosti za vero, domovino in cesarja. — Grobne napise utegnejo tupatam zavoljo različnosti tudi porabiti. — Črtica o kazni zaradi četrte božje zapovedi je kratka pa mična. — Isto velja tudi o ogljarju Luki, ki je bil mož posebne korenine. — Prav zanimiv je kratki opis dolgega kitajskega zidu. — V razburljivi povesti „Sosea“ je neverjetno, da bi mogel kdo „od daleč“ tistih par črk ponoči določno spoznati. — Slike s kanarskih otokov obsegajo nekaj pripovedk, a vse niso jasne in preveč jih je. Marsikomu pripovedke ne bodo ugajale, zlasti zaradi podrobnega popisa onega zoprnega dogodka z neke vrste mrčesom. — Zadoštoval bi drugi spis istega pisatelja s kanarskih otokov: „Pravljica o materini solzi.“ — Sv. Jurij, pesniško nadaljnjen spis Meškov, je bolj umevan ondi, kjer sv. Jurija god pričakujejo z novim zelenjem. — Župnik Ivan Podboj je bil pač vreden, da ostane v Koledarju naslikan in opisan. — Nesreča v Rablu nam osveti izrek Zveličarjev: „Ne veste ne dneva, ne ure.“ — Nadaljnji sestavek sporoča širni Sloveniji, kaj se more zgoditi obmejnemu Slovencu, ki stanovitno vztraja v narodni borbi. — Spis o Fereju je sicer času jako primeren ter odločen,

* Naj pri tej priliki opozarjamo tudi na razpravo „O socialnem delu prerokov“, ki jo je objavil „Društveni govornik“ (III., str. 9–49.). Kdor hoče govoriti o uživanjaželjnosti, v alkoholizmu, o družinskem življenju sploh, o srednjem stanu, o pravu i. t. d., naj ne pozabi prebrati, kaj so o tem zapisali preroki. Veliko bo pridobil za vsebino in obliko svojih govorov.

toda tujk je le preveč v njem. — Daljši spis o graničarskih bojih je posnet po nemškem. — Sledi Medvedov oddelek. Najprej Meškova, dejal bi, elegija in pesniška apologija v nevezani in vezani besedi. Nato Finžgarjev življenjepis pesnika Antona Medveda. Prav je, da pesnika ocenjujeta in opisujeta pesnika, saj ga najbolje umeta. Par poslovnih pesmic izraža splošno žalost vsled njegove smrti, zagotavlja mu večni spomin v Slovincih. — Zelo važen je spis o apostolstvu sv. Cirila in Metoda. Naj bi se ta bratovščina razširila po vseh slovanskih deželah! — Humoreska „Tomaž Klinar“ bi pač imela prikladnejši naslov „Klínarjeva kobilica“. „Kaj me pogledate?“ ne vpraša naš človek. — Pouk, kako je Zdravljč učil gojiti kunce ali domače zajce, je potreben, a ne gre tako preprosto, kot se trdi početkom. Tako sestavljenih spisov želimo še več. — Dr. Karol Lueger je opisan raz široko obzorje in se bere kot kak temeljito preudarjen sestavek v kakem znanstvenem obzorniku, na kar spominja tudi obilica tujk. — Iz posebno izpodbudnega opisa evharističnega shoda v Kolinu l. 1909 razvidimo, da so učiteljice nadzorovale belo oblečene učenke, ko so delale špalir. Pri nas ob cerkvenih slovesnostih ni povsod tako. — Naborna dolžnost in Amerika je potrebna, da se pojasni. — Baron Aleks. Helfert ima kratek življenjepis in izpisek iz njegove avstrijske zgodovine kot nalašč za sedanje politične razmere. — O dr. Ljudevitu Gaju se spis sicer prilega zlasti sedaj, ko se Hrvatom nekako bolj bližamo, toda preprost bralec bo ta spis prekoračil, ker se bo ustrašil precej prvega stavka: „Konglomerat ljudstev, provincialnih literaturic in raznih črkopisov je bil početkom devetnajstega stoletja naš jugoslovanski svet.“ — Še mnogo bolj s tujkami in učenostjo je namešan in prepojen sestavek o darvinizmu, pač ker je to odgovor na liberalni napad lanskega spisa o darvinizmu. — Zgodb iz pivskega življenja bi ne škodilo še več. — Radi okrajšanega imenika družbenikov počakajmo ljudske sodbe. — V imeniku svetnikov naj bi se črtal naslov škofa pri sv. Valentinu dne 14. februarja.

V Koledarju je razen že omenjenih pesmic še obilica drugih, katerih nekatere bodo našemu ljudstvu bolj težko umevne n. pr. Sodnik-Plačnik, „Jesenski večer“; kar odveč pa je „Zdravica.“ Nasproti naj bi zašel „Prepovedan sad“ v šolsko berilo; „Mati ljubezniva“ in „Kraljici majnika“, vsaj 12. spev, naj bi kmalu našli sklada! elja

Prerado dandanes zamenjavajo „vsaj“ in „saj“. Ko bi pisatelj poizkusil prvo prestaviti z „wenigstens“, drugo z „doch“ zadel bi gotovo prav.

Ni pravilno: Kočina vrata, nevihtni oblak, veterski vrtinec. Tako tudi ne začetkom stavka: Udeležba bila je, dopoldanski govori bili so, vreme bilo je najlepše.

Za vpisovanje udov je čas do 1. februarja manj ugoden, ker ob novem letu gre za časnike, razna darovanja in druge potrebščine mnogo denarja. Zakaj ne po starem do 5. marca, kakor je bilo prej in se je vsa leta dobro obneslo.

Toliko o najbolj brani knjigi Mohorjeve družbe iz dobrohotnega peresa.

3. Slovenske legende. Zbral Anton Medved. Ilustriral Anton Koželj. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1910. — Takole snov naše ljudstvo zelo rado prebira, morda še rajše v prozi kakor v stibih.

Kaj je rajnega pesnika nagnilo, da je zbral v to zbirko le verzificirane legende, je iz predgovora nejasno. Tudi ni prav umevno, zakaj je popolnoma izključil narodne legende. Vsaj boljše bi bilo morda kazalo sprejeti, a zato prezreti to in ono zumetničeno, ki je res slabe oblike in malenkostnih misli. Za narodno starino v pesništvu ima naše ljudstvo čudovito mnogo zmisla in veselja, več kot za katerokoli drugo. Stara pesem — to mu kaj velja; stara podoba ali obleka ali skrinja — malo ali nič. — Ta zbirka bo narodu v veliko veselje, posebno ker je še dosti čedno ilustrirana. Posamezne legende so menda tudi prav pripisane pesnikom, ki so jih zložili; le za ono na str. 81. vem, da ni.

Jos. Volc.

4. **Angelček.** Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Urejuje Anton Kržič.

V dolžnost si štejem zopet opozarjati na vzgojno-ašetične spise v „Angelčku“, ki so katehetom izboren pripomoček pri plemenitem vzgojnem delu mladine, za otroke same pa dragocena zrna bogoljubnega življenja. Srce otrokovo, pri krstu oblačeno s posvečujočo milostjo božjo in po prihodu Jezusa Kristusa pri prvem sv. obhajilu poveljčano, se nam zdi kakor rahla zemljica, v kateri hitro in rado obrodi vse, kar se zaseje. Ako sprejemajo mlada srca slabo plevelovo seme, bo hitro plevel zrastel in se bohotno vzdigoval; ako pa zasejemo dovolj zgodaj dobro seme, se bode tudi prijelo in poganjalo kali bogoljubnosti in bo obrodilo lep sad. To uči vsakdanja izkušnja in mnogoletna zgodovina. Kako pa naj zasejemo dobro seme nebeškega nauka v srce mladini, da bo obrodilo sad bogoljubnosti in prave poštenosti? Gotovo se ne motimo, če trdimo, da v ta namen izvrstno služijo mikavno pisani, mladinskemu značaju primerno sestavljeni nabožni spisi. In, hvala Bogu, takih imamo v posameznih letnikih „Angelčka“ lepo zbirko. Za danes naj navedemo samo nekatere naslove obširnejšim razpravam! Letnik V. (1897) ima osem sestavkov z naslovom „Še ti takol“, ki izpodbujajo k vnemi za verouk, za delavnost, poštenost itd. Letnik VI. (1898) ima 14 sestavkov o pripravi za prvo sv. obhajilo. V letniku VII (1899) beremo pod naslovom „Nebeška lestvica“ 12 razprav o krščanskih čednostih. V VIII. tečaju (1900) so popisane v 12 sestavkih „Marijine čednosti“. V IX. tečaju (1901) je v 12 razpravah pojasnjena hudobija laži in popisana lepota resnice. Letnik X. (1902) ima sedem sestavkov z naslovom: „Cvetice iz rajskega vrta“, ki nam opisujejo dejanske čednosti. Letnik XI. (1903) nas poučuje o izredno lepi čednosti hvaležnosti. Letnik XII. (1904) prav mikavno govori v 10 sestavkih o nekaterih pripomočkih bogoljubnega življenja, kakor so: Misel na božjo pričujočnost, dobri namen, hipne molitvice itd. V XIII. tečaju (1905) je dvanajst spisov o za vzgojo prepotrebni nauku: Zatajaj se! — XIV. tečaj (1906) govori o lenobi in pridnosti (9 sestavkov). V XV. tečaju (1907) je lepa razprava, ki nas poučuje o pravem češčenju Marijinem. Sestavljena je v obliki, primerni mladini, in ima naslov: Kakšne otroke ima Marija rada. itd. — Upamo, da bodo oni gg. sobratje, ki bi bili morda prezrli prekorično vsebino „Angelčka“, se zanj bolj zanimali. — „Angelček“ izhaja kot priloga priljubljenega „Vrtca“ in staneta oba lista skupno 5 K 20 vin. Naroča se pa „Angelček“ tudi posebej za 1 K 20 vin. Naročila sprejema „Uredništvo Vrtčev“ v Ljubljani. Starejši tečaji „Angelčka“ se naročajo v „Katoliški Bukvarni“.

A. S.

B.

1. *Die Adventsperikopen* exegetisch - homiletisch erklärt von Dr. Paul Wilhelm von Keppler, Bischof von Rottenburg. Vierte Auflage. Herder, Freiburg 1910. 8°. Str. 153. Cena K 2.40, vezano K 3.36. — Homilija, nekdanj tako cvetoča v ustih in peresu cerkvenih očetov in poznejših cerkvenih govornikov, je v zadnjih stoletjih zelo propadla. Izpodrinil jo je tematični govor, ki se le rahlo ali celo nič ne naslanja na nedeljski evangelij ali list. A tudi na sploh se mora reči, da se je od svetega pisma cerkveni govor jako oddaljil. Starejši cerkveni govori so bili takorekoč zgrajeni na trdnem temelju svetega pisma, ki — kakor poudarja naš pisatelj v uvodu — katoličanom ni le temelj vere, ampak tudi vzorna učna knjiga, zbornik tvarine in oblike, ravnilo pri sestavi pridige. Da bi nekoliko pripomogel k preosnovi naše homiletike, je pisatelj po uvodu, ki je jako instruktiven, eksegetično-homiletično razložil nedeljske evangelije in liste v adventnem času, in sicer tako, da podaja zanesljivo eksegetično razlago posamnih oddelkov, hkrati pa navaja, kako bi se to eksegetično gradivo tudi homiletično izrabilo. Na koncu vsakega oddelka pa podaje razdelitev za razne homiletične nagovore, ki se dadó izvesti na podlagi nedeljske perikope. Tako čitatelj v resnici vidi neusahljivi vir besede božje, ki se da porabiti uspešno in rodovitno ob raznih prilikah in na raznih predmetih. Ni treba omenjati, da je učeni pisatelj popolnoma na vrhuncu današnjega razvoja eksegetične vede, da je porabil pa svoje študije tudi v praktične svrhe, ko vedno čitatelju odpira nove vire v homiletičnem slovstvu in ga uvaja v samostojno delovanje, v premišljevanje, sestavo novih homilij, kar je seveda posebno velikega pomena za mlade duhovnike, ki hrepeneče gledajo na polje homiletike, pa si dostikrat ne znajo pomagati, ker nima voditelja. Tale knjiga, ni pisana zato, da bi jo človek v silo vzel v roko. Ne — študirati jo je treba. Kdor jo bo študiral, ta bo dosegel ž njo namen, ki ga je imel ž njo pisatelj. Naj omenim še to, da kani učeni škof rothenburški na ta način obdelati sam in s pomočjo sotrudnikov tudi druge nedeljske evangelije in liste v cerkvenem letu. To bi bilo pač delo velikanskega pomena za reformo homilije. Bog daj obilo uspeha!

Zaključujem z besedo sv. Avgušтина (Sermo 118, 2) v zmislu pisateljevem: *Benedicimus Deum, qui dedit nobis sacras Scripturas. In splendore lucis nolite esse caeci.*

Dr. Andrej Karlin.

2. Emil Seipel, *Das Brot des Lebens*. Erklärung und Anleitung zur homiletischen Verwendung der neutest. Texte über das allerheiligste Altarsakrament. Freiburg i. Br. 1910. Herdersche Verlagshandlung. Str. X + 247. Cena broš. K 3, vez. 3.84. — Ko je izšel dekret sv. očeta o pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu, so mnogi — tudi duhovniki — mislili, da ga bo težko izvesti. Petletna izkušnja je pokazala, da se katoliško ljudstvo rado odzivlja klicu najvišjega pastirja, in danes moremo že govoriti o nepričakovanih sadovih, ki jih je obrodilo pogosto in vsakdanje sv. obhajilo v tej kratki dobi. Dobro ljudstvo gori po pogosti združitvi z evharističnim Kristusom. — Kaj pa da je treba k temu zadostnega pouka o najsv. zakramentu. In tega dajo predvsem evharistične pridige in evharistične kateheze.

Da bi cerkvenim govornikom in katehetom oskrbel lepe in mikavne snovi za evharistične govore in kateheze, je pisatelj knjige *„Das Brot des*

Lebens" z največjo marljivostjo zbral iz sv. pisma nove zaveze ona mesta, ki govore o presv. zakramentu, in jih v treh skupinah eksegetično-homiletično obdelal. V prvi skupini (11—134) se peča s šestim poglavjem evangelija svetega Janeza (Jezus obljubi najsv. zakrament). Že to edino poglavje podaja nešteto lepih misli, ki se dajo porabiti za evharistične govore in kateheze. S pomočjo najboljših komentarjev razloži pisatelj — oddelek za oddelkom — svetopisemski tekst, vendar tako, da knjiga nima značaja znanstvenega komentarja, temveč praktične razlage evangelijskega besedila s posebnim ozirom na najsv. zakrament. Tej natančni razlagi so dodane dispozicije treh homilij sv. Janeza Zlatousto in dveh sv. Avgušтина ter 49 osnov za pridige in premišljevanja iz šestega poglavja evangelija sv. Janeza. Po istem načinu razlaga v drugi skupini (135—212) poročila sinoptičkih evangelijev o zadnji večerji in postavitvi sv. Rešnjega Telesa ter v tretji (213—247) nauk sv. Pavla o najsvetejšem zakramentu. Tudi tu doda večje število osnov za cerkvene govore in premišljevanja (vsega skupaj so v knjigi dispozicije petih homilij, ki se dajo razdeliti v poljubno število pridig, in sto kratkih osnov za pridige in premišljevanja, ki jih je sestavil pisatelj sam). — Knjiga je dokaz, kako plodonosno se da izrabiti najmanjši tekst, vsaka beseda v sv. pismu, ki naj je prvi vir cerkvenemu govorniku. Dasi je pisatelj namenil svojo knjigo predvsem cerkvenim govornikom in katehetom, je jako porabna tudi za premišljevanje ali za duhovno branje. Naj bi ljubezen do evharističnega Kristusa, ki je vodila pisatelja, da je spisal in izdal to lepo delo, nagnila tudi tega ali onega slovenskega duhovnika, da seže po knjigi ter zajame iz nje novega navdušenja za evharistične govore v cerkvi in šoli.

Andr. Snoj.

3. Gumpfenberg, Anselm Frhr. v., freires. Pfarrer, **Trauer und Trost an den Gräbern unserer lieben Toten**. Regensburg, Friedrich Pustet, 1909. Vel. 8°. (IV. in 632 str.) Broš. K 6-12, vezano K 8-16.

V „vajah cerkvene zgovornosti“ daje Slomšek (prim. „Zbrani spisi“, VI. knjiga, str. 38.) obširnejše navodilo, kako naj se sestavijo in govore žalostnice ali nagrobnice, v katerih se od rajnikov poslovimo, njih čednosti in zasluge pohvalimo in jim želimo večno plačilo. Prav na kratko omenja te lastnosti nagrobnih govorov „Instructio pastoralis Eystetensis“, 1902, (p. 150), ki pravi: „Sermones funebres... si pro more loci aut propter causam singularem inhumationi subiungendi sunt, magna adhibeatur discretio, ut sermo non ad scandalum, sed ad commendationem virtutum, contemptum rerum humanarum et coelestium amorem instillandum vel saltem ad imprimendam mortis memoriam et impetranda pro defunctis suffragia sit accomodatus.“ Prav v zmislu tega navodila so sestavljeni tudi Gumpfenbergovi govori in utegnejo v marsikateri priliki dobro služiti. Zdi se namreč, da pomen nagrobnih govorov zopet raste, zakaj zlasti v krajih, kjer je velika verska brezbržnost, ponujajo duhovniku priložnost, da vseje zveličavno seme v srce poslušavcev, ki večkrat že dalj časa niso slišali božje besede in ki so v tako resnobnem in boleznem trenutku dobri besedi bolj pristopni, nego drugikat.

R.